

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i.

ZA KOLIK VYRÁBÍ MLÉKO PODNIKY V ČR ?

Ing. Jan Syřůček, Ph.D.

Tel. +420 267 009 529

E-mail: syrucek.jan@vuzv.cz

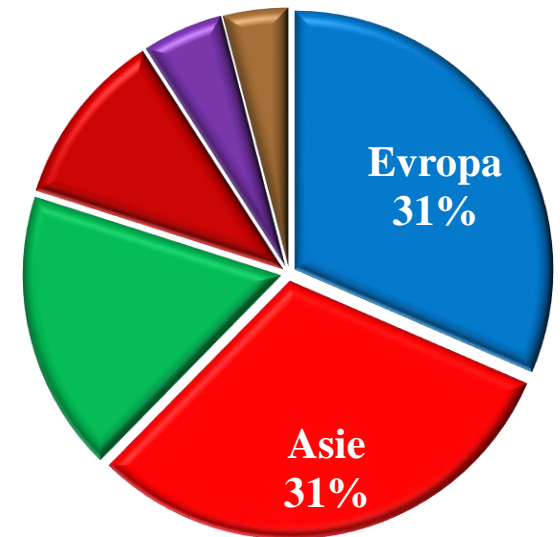
6. 9. 2021

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

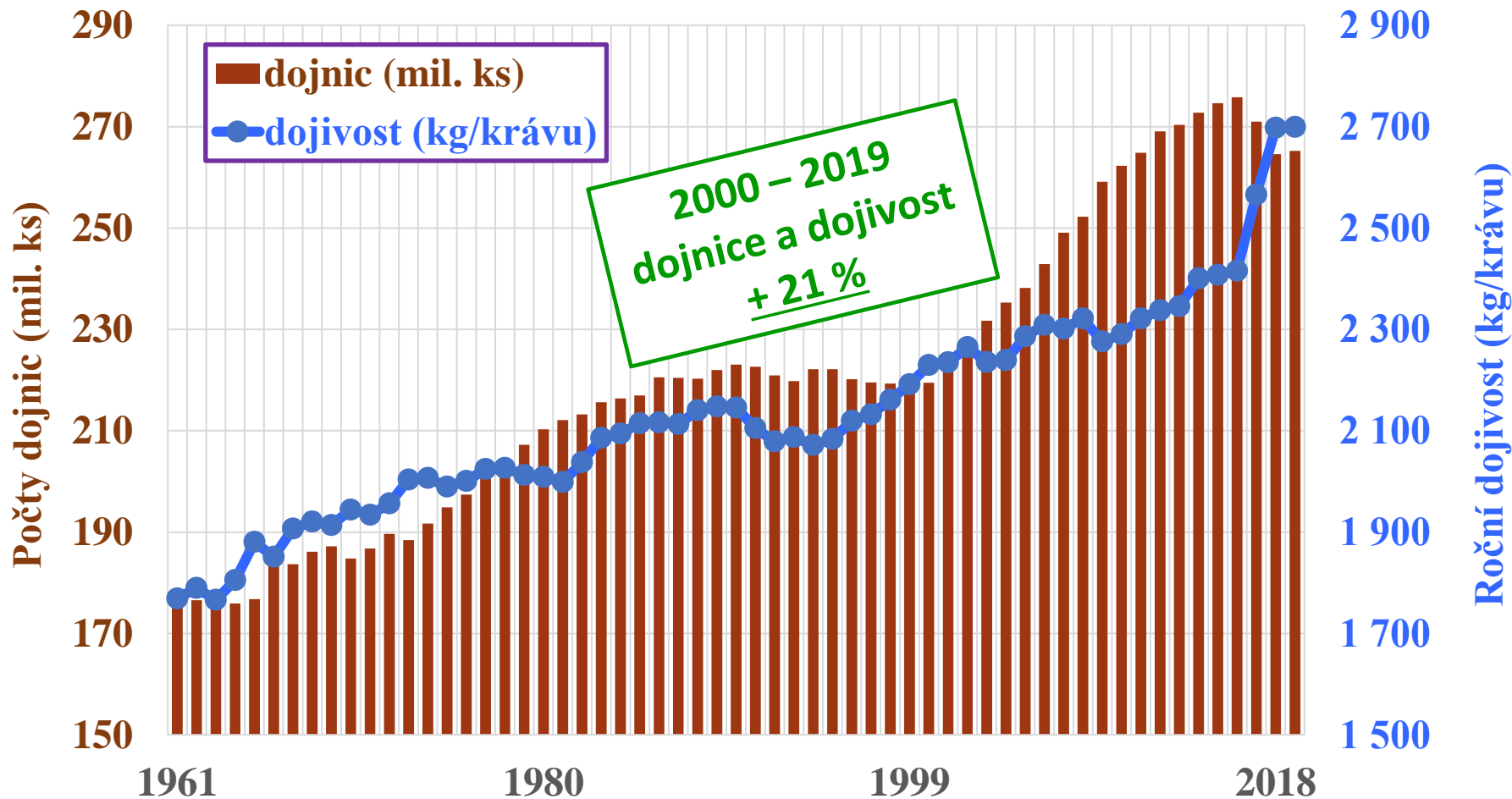
Produkce mléka ve světě

- Mléko patří mezi **ekonomicky nejvýznamnější zemědělskou komoditu**.
- V roce **2020** produkce ve světě **906 mil. tun**
- S růstem populace se produkce zvyšuje
2000-2019 + **304 mil. tun (+ 52%)**
- Odhady OECD-FAO (2021)
do roku 2029 růst + **1,6%/rok**
- Nejvíce mléka v **Evropě a v Asii**
- Největší podíl **mléko kravské**
716 mil. tun a 81 % v roce 2019
2000-2019 + **227 mil. tun (+ 46 %)**

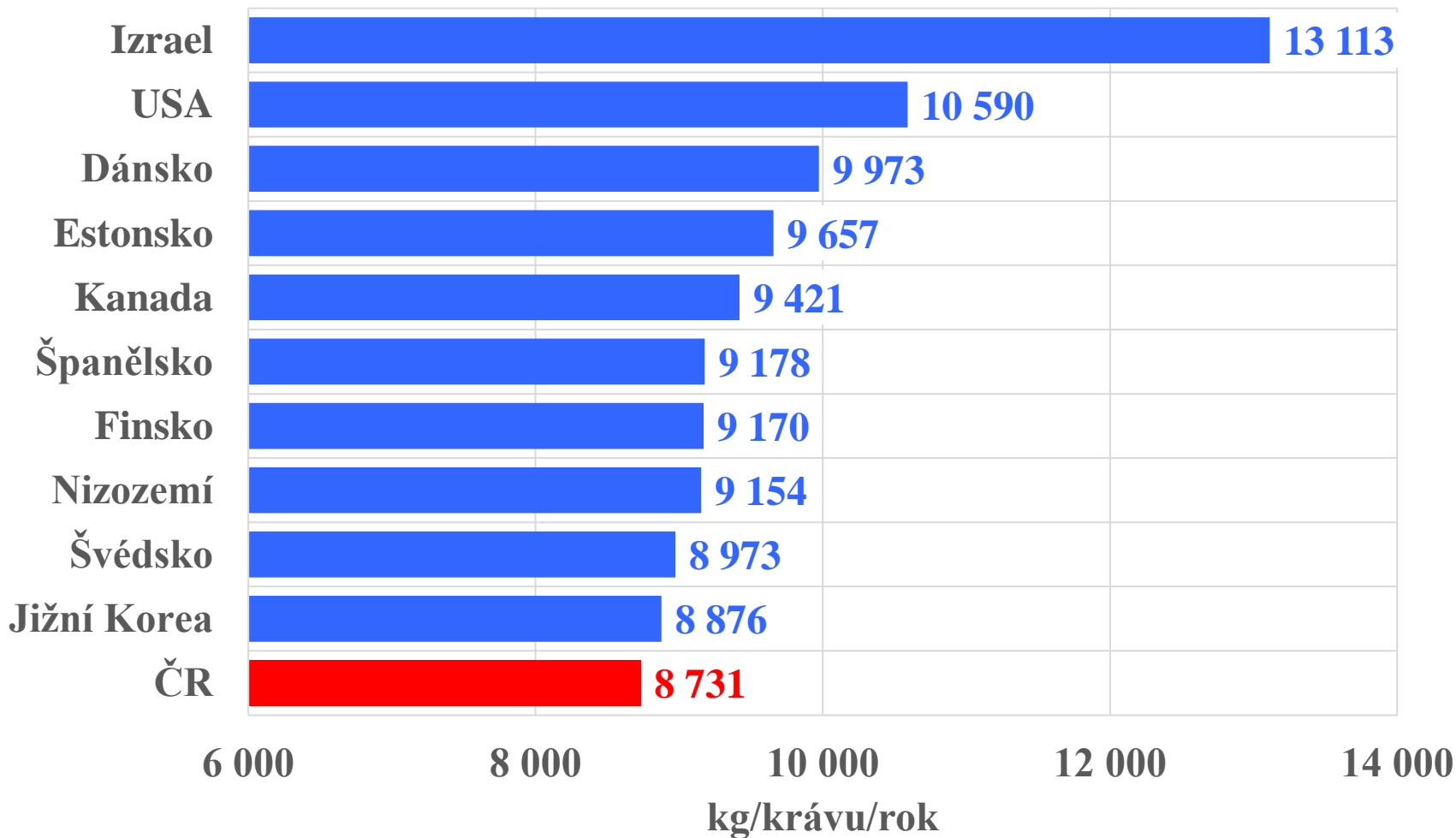

Pramen: Fao (2021), Faostat (2021)

Stavy dojených krav a dojivost ve světě

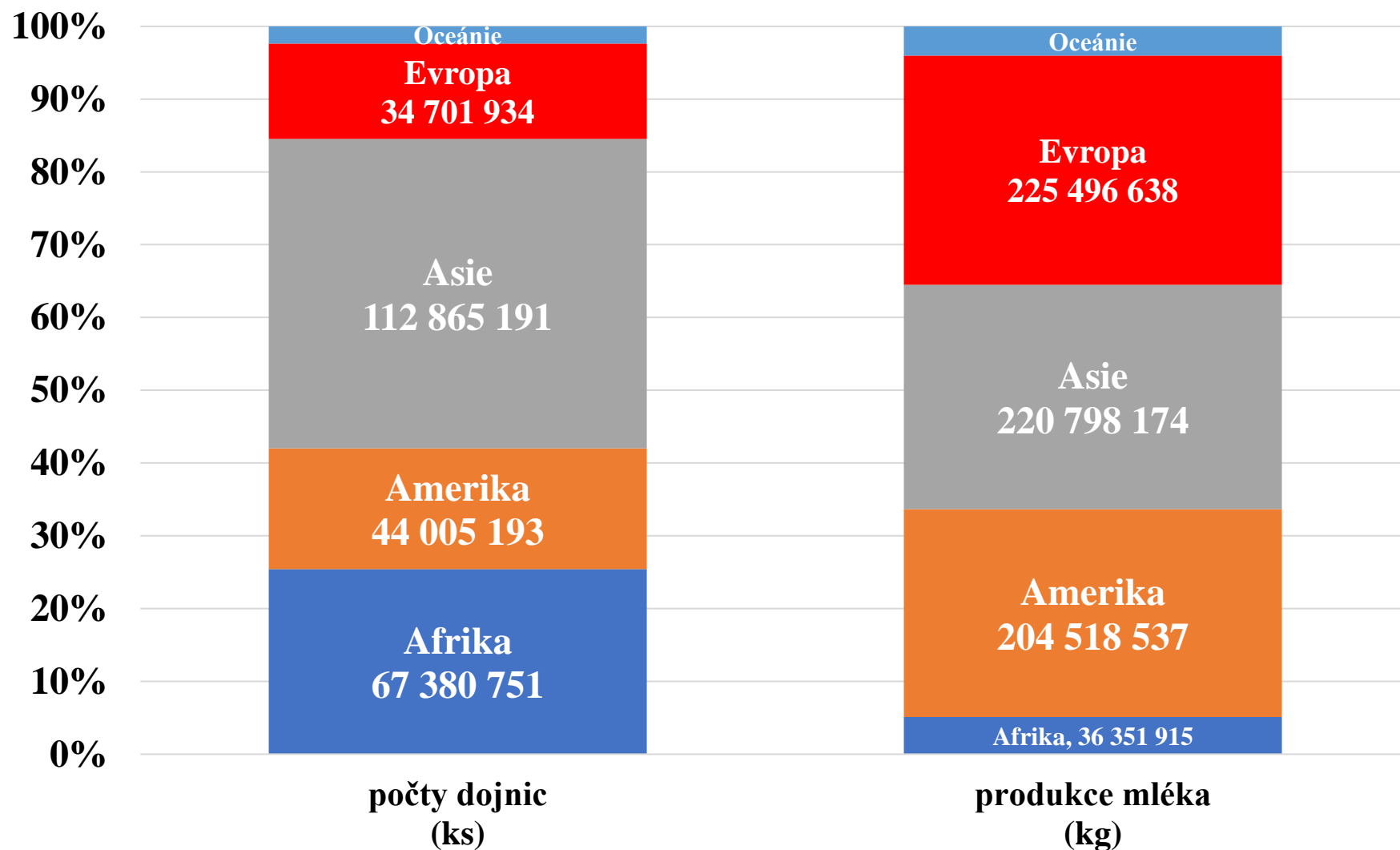
Státy s nejvyšší dojivostí na světě v roce 2019 (ze 184 států)

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Stavy dojnic a produkce mléka

Pramen: Faostat (2021).

Mléko v EU-27

V EU-27 se chová cca 5 % skotu (8 % dojených krav) a podílí se 21 % na světové produkci mléka

	2000	2005	2010	2015	2019	2020*	2020-2000	2021**
Dojnice (mil. ks)	25,2	23,0	21,5	21,4	20,5	20,3	-4,9	20,1
Dojivost (kg/ks)	5 355	5 722	6 176	6 761	7 302	7 507	+2 152	7 624
Produkce (mil. tun)	135,8	135,1	136,1	147,4	152,5	154,9	+19,1	156,2
Dodávky (mil. tun)	117,0	120,1	123,8	137,6	143,0	145,4	+28,4	146,6
Obsah tuku (%)	4,05	4,05	4,06	4,01	4,07	4,07	+0,02	4,07
Obsah bílkovin (%)	3,33	3,35	3,39	3,37	3,47	3,48	+0,15	3,48

- V roce 2020 bylo v EU-27 celkem 76,5 mil. ks skotu, **20 mil. dojnic**
- Mezi roky 2000-2020* pokles o **4,9 mil. ks (19 %)**
- Produkce mléka v 2020*: **155 mil. tun**
- Mezi roky 2000-2020* zvýšení o **19 mil. tun (+14 %)**
- Mezi roky 2000-2020* zvýšení dojivosti o **2 152 kg (+40 %)**
- V roce 2021 se **očekává růst produkce** mléka v EU o **0,8%**, což bude dáno zvýšením dojivosti (+ 1,6 %), zatímco počet dojnic by se mohl snížit o 0,9%

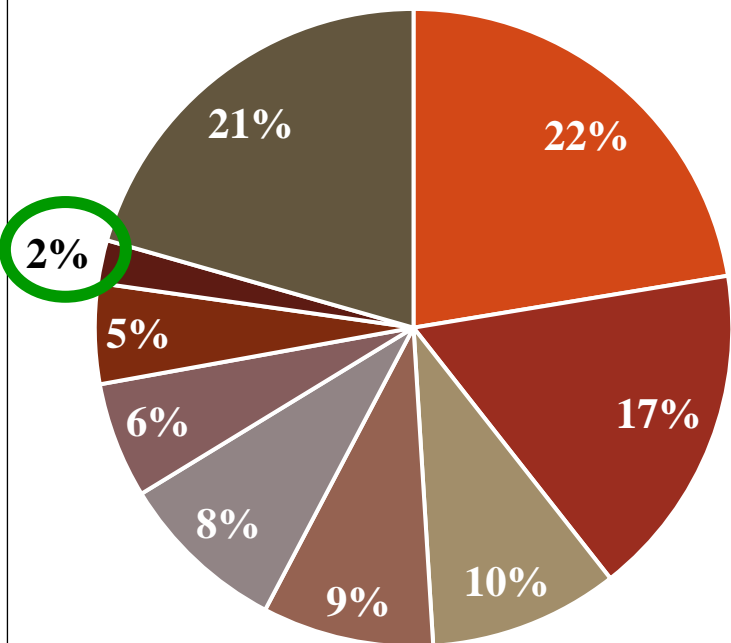
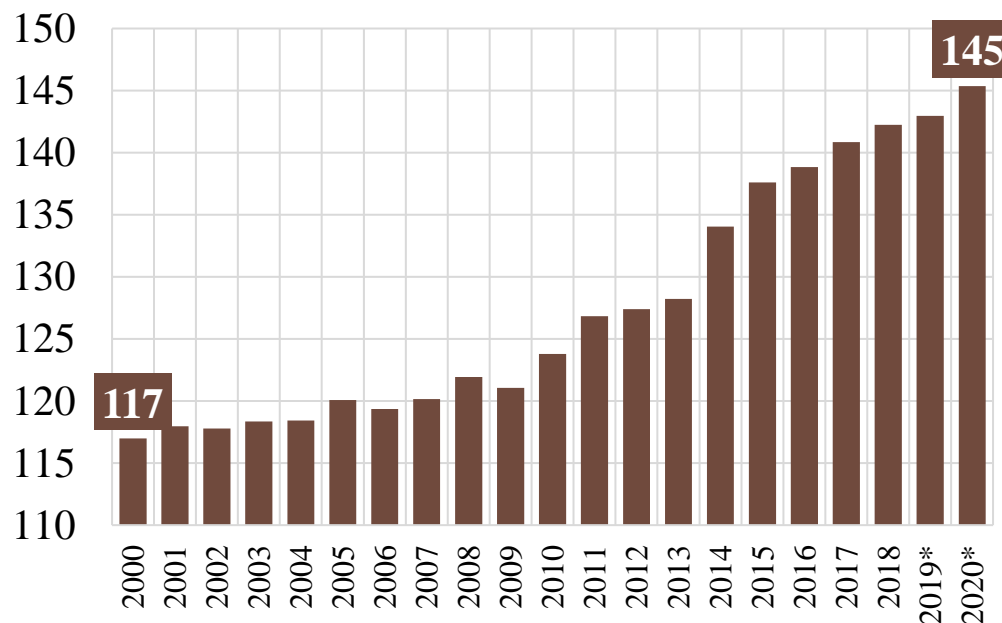
* *předběžné údaje*

** *odhadované údaje*

Pramen: Faostat, Evropská komise, Milk Market Observatory (2021)

Dodávky mléka do mlékáren v členských státech unie (2020)*

Vývoj dodávek mléka v EU-27 (mil. tun)

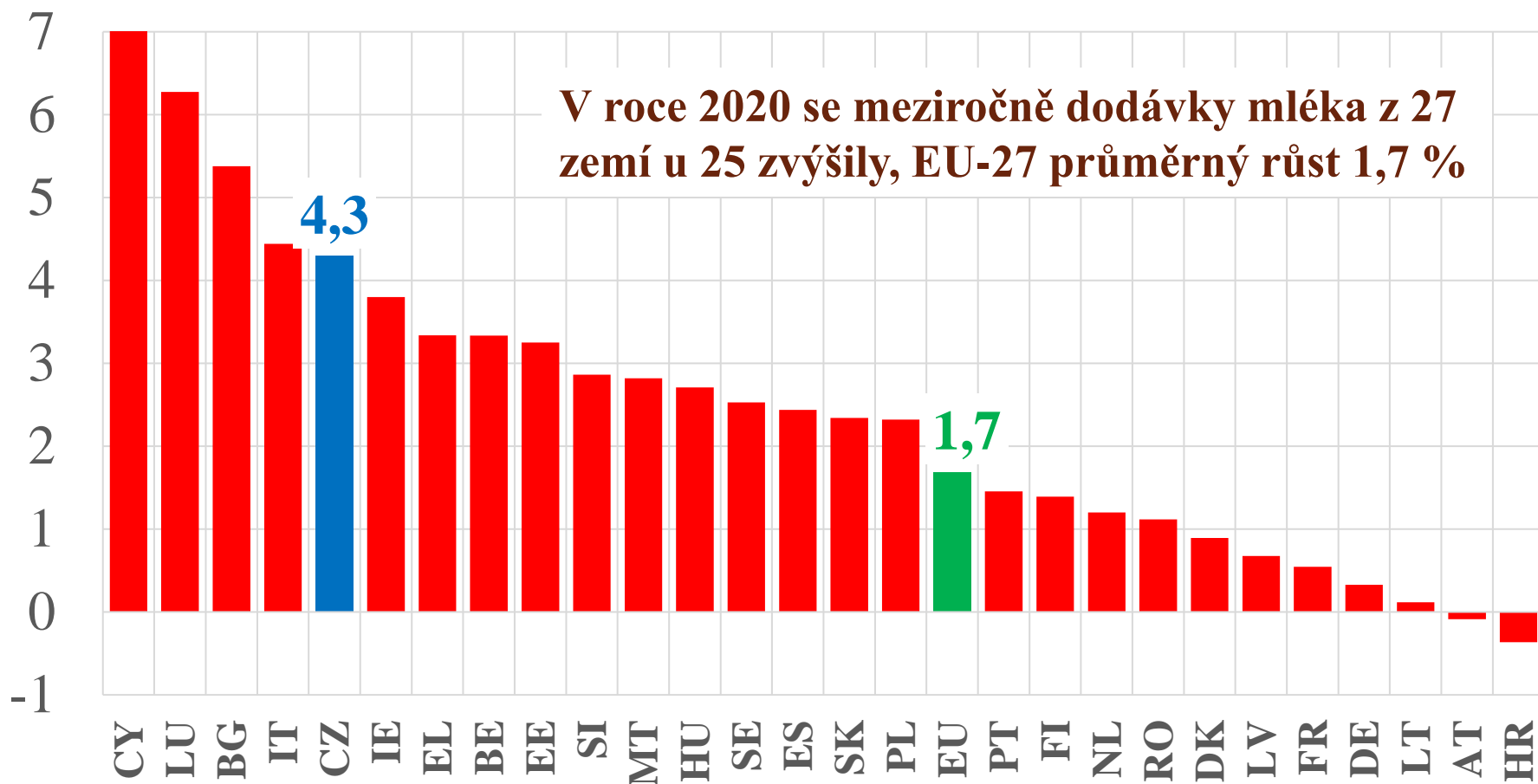

- Německo   ■ Francie   ■ Nizozemí
- Itálie   ■ Polsko   ■ Irsko
- Španělsko   ■ ČR   ■ ostatní

* předběžné údaje

Pramen: Evropská komise, Milk Market Observatory (2021)

Dodávky mléka v EU-27 2020* vs. 2019 v %

* rok 2020 uváděn jako odhadovaný

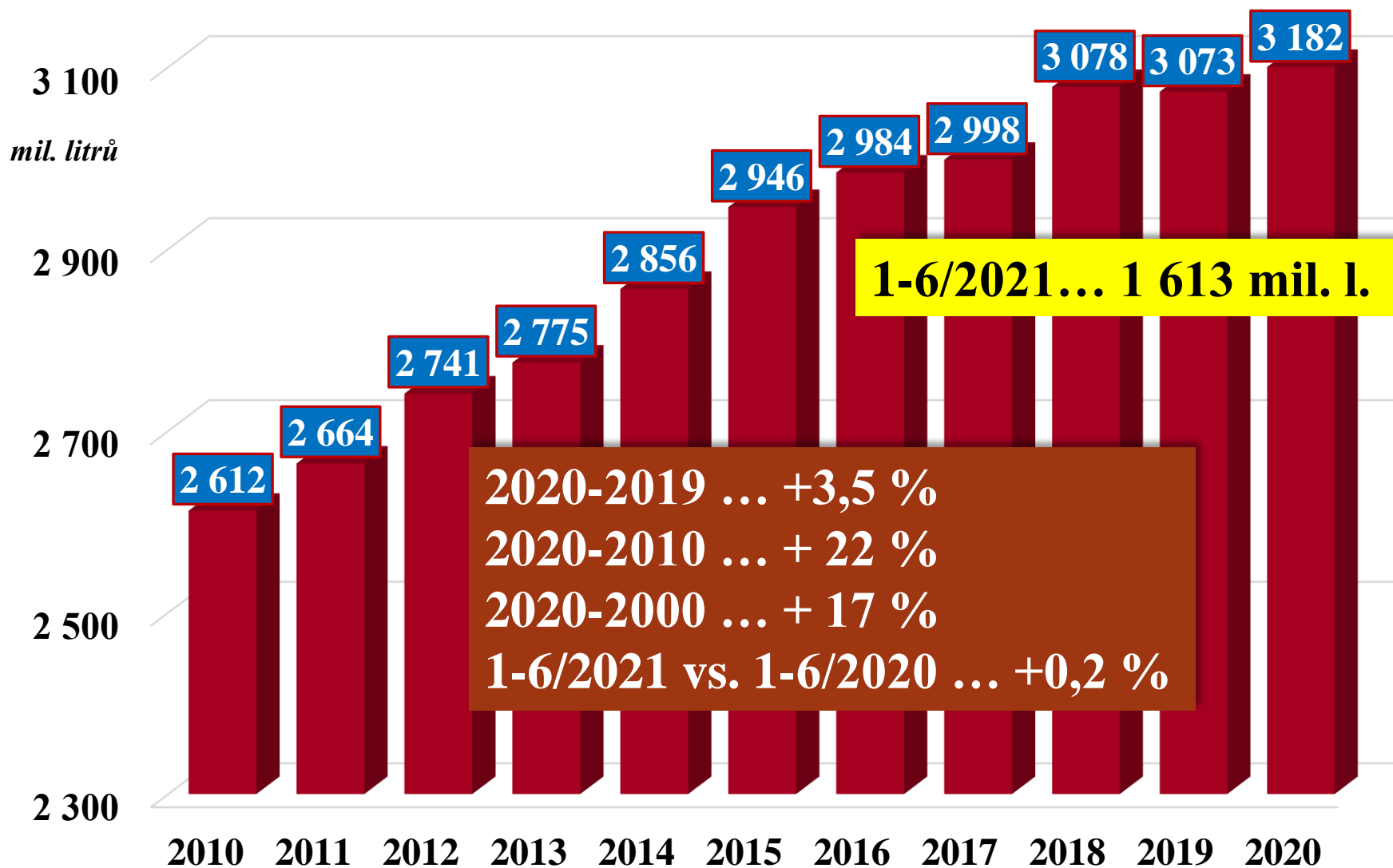
Pramen: Milk Market Observatory (2021)

Výroba mléka v ČR

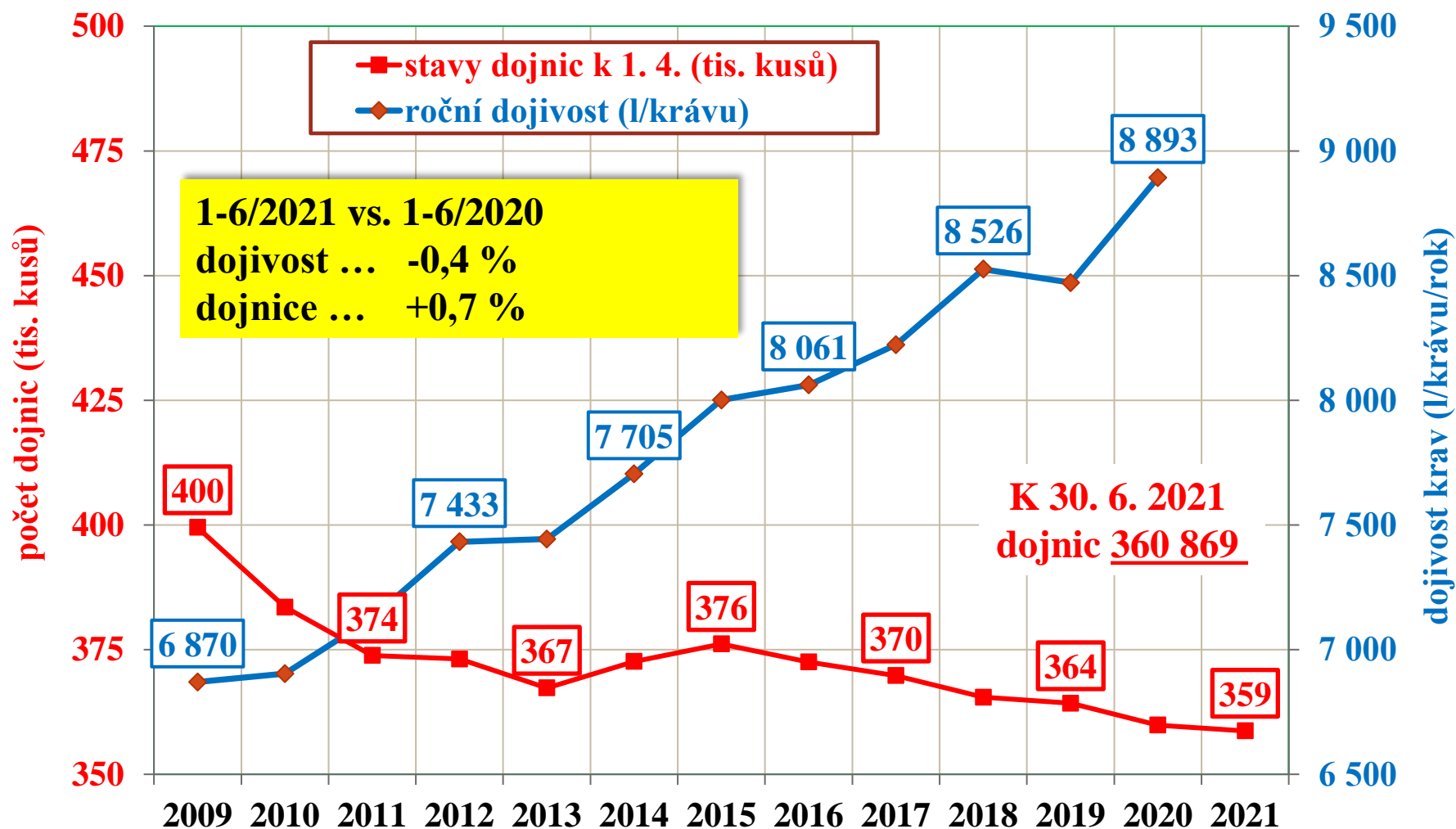

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

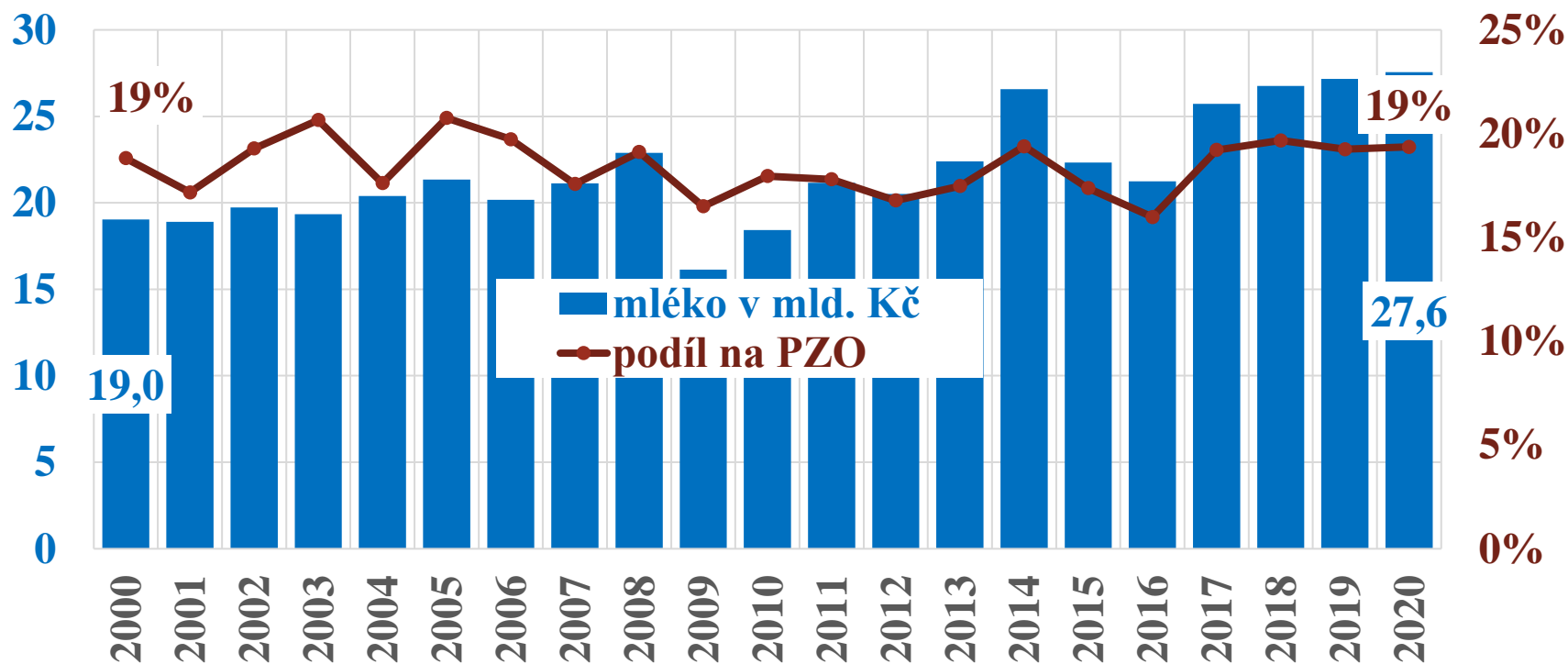
Pramen: ČSÚ (2021).

Stavy dojnic a roční dojivost v ČR

Mléko v ČR ve finančním vyjádření

Ve finančním vyjádření činila produkce mléka v ČR v roce 2020 podle předběžných výsledků souhrnného zemědělského účtu (ČSÚ) v běžných cenách **27,6 mld. Kč** (meziročně +1,4 %) a podílí se 52 % na ŽV a 19 % na zemědělské produkci.

*V běžných cenách dle souhrnného zemědělského účtu;
za rok 2019 semidefinitivní data,
za rok 2020 předběžné výsledky
Pramen ČSÚ (2021)*

Ekonomika výroby mléka

- Výroba mléka patří mezi **významnou oblast českého agrárního** sektoru
- Pro udržení chovu a zajištění budoucí soběstačnosti v produkci mléka je nezbytná **ekonomická výhodnost produkce**
- Cílem podnikání je dosahování **ZISKU**
- Ekonomická efektivita je ovlivněna působením **řady vnitřních a vnějších faktorů**
  - *ceny mléka, ceny vstupů (náklady), dotace*
  - *dojivost, reprodukce, výživa a krmení krav, dlouhověkost a obměna stáda, zdravotní stav, odchov telat aj.*

Nákladové šetření výroby mléka ve VÚŽV

- Sběr produkčních a ekonomických údajů ze zemědělských podniků v ČR
- Získávání prostřednictvím **dotazníku**
- Podniky obdrží **výsledky** s porovnáním
- Výpočet nákladů, zisku, vlivu faktorů aj.
- Databáze dat za roky **2006 až 2020**

Dotazník pro sledování nákladů chovu dojců za rok 2020

Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i.		Dotazník pro sledování nákladů chovu dojců za rok 2020		e-mail: vyzkum@vuzv.cz		tel: 267 893 521	
1. název podniku				2. právní forma			
3. obec		4. ulice		5. č.p.		6. okres	
7. kraj		8. kontaktní osoba		9. e-mail		10. tel.	
11. mobil		12. zemědělská půda (ha)		13. z toho v ANC (LFA) (ha)		14. TTP (ha) / orná půda (ha)	
15. počet (placovaných) ojetřovatelných dojců		16. výroba mléka (t)		17. z toho: dodávky (t)		18. z toho: bílkovina (t) / tuk (t)	
19. počet kusů dojců dle p. C...../H....		51. pracovní náklady celkem		51a. z toho: sociální a zdravotní pojištění		51b. z toho: pracovní náklady přírům	
51c. z toho: ostatní pracovní náklady		52. krmiva a sraťka celkem		52a. z toho: krmiva jadrná		52b. z toho: krmiva objemná	
52c. z toho: vlastní krmiva		52d. z toho: nakoupená krmiva		53. veterinární a píem. úkony celkem		53a. z toho: desinfek. prostředky	
53b. z toho: veterinární úkony a léčba		53c. z toho: inseminace a plemenářské úkony		54. odjedy krav		55. odjedy majetku	
56. pokládky majetku a krav (částně usuzového partu)		57. opravy a udržování (částně náhradních dílů)		58. energie		59. režie podniková (pro dojnice) (rozpočítané z celk. režie podniku)	
60. režie odvětví (pro dojnice) (rozpočítané z celk. režie chovu skotů)		61. ostatní náklady (PH, nájem, doprava...)		62. NÁKLADY CELKEM			
náklady, připomínky a doporučení							

Zpracování poskytnutých osobních údajů probíhá v souladu s platnou legislativou (GDPR).

Ukazatel		2016	2017	2018	2019	2020
počet podniků		103	107	114	108	124
počet dojnic	kusů	60 666	61 198	51 656	58 659	64 172
	podíl na ČR (%)	16,3	16,5	14,1	16,1	17,8
prodej mléka	mil. litrů	516	523	537	513,4	581,4
	podíl na ČR (%)	17,9	18,0	18,0	16,1	17,8

Struktura výpočtu ekonomických ukazatelů výroby mléka ve VÚŽV

- krmiva jadrná
- + krmiva objemná
- + ostatní krmiva a steliva
- + pracovní náklady (mzdy + odvody)
- + odpisy krav
- + odpisy majetku
- + veterinární výkony
- + plemenářské výkony a inseminace
- + opravy a udržování
- + energie
- + pojištění majetku a krav
- + režijní náklady
- + ostatní nákladové položky

= **náklady celkem**

- odpočet vedlejších výrobků
(*telata a statková hnojiva*)

= **náklady po odpočtu**

tržby za prodej mléka
- náklady po odpočtu
= **zisk bez dotací**

ekonomické ukazatele	na krávu a rok
	na krmný den (KD)
	na litr prodaného mléka

Ministerstvo zemědělství České republiky
Těšnov 17
117 05 Praha 1

vydává

OSVĚDČENÍ
č. 17210/2010 - 7

o uznání uplatněné certifikované metodiky
v souladu s podmínkami „Metodiky hodnocení výsledků výzkumu a vývoje“

Hodnocení ekonomických ukazatelů výroby mléka

Ing. Jindřich Kvapilík, DrSc.

Produkční ukazatele chovu dojnic

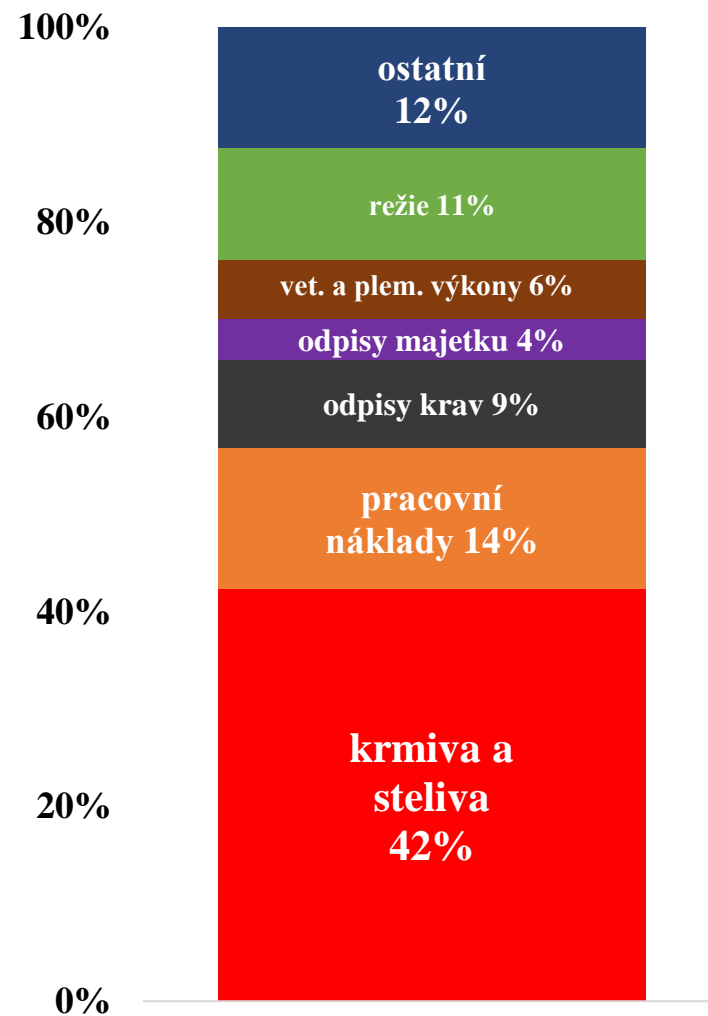
Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

položka	jedn.	2018	2019	2020		
				C	H	vše
počet podniků		114	108	47	62	124
počet dojnic ve stádě	n	539	543	428	551	518
počet dojnic na ošetř.		49,5	49,2	47,8	46,5	47,2
prodej mléka na krávu	l/rok	8 483	8 509	7 405	9 770	8 720
prodej na ošetřovatele	tis. l	419	417	356	454	411
obsah bílkovin	%	3,5	3,52	3,57	3,41	3,48
obsah tuku		3,9	3,95	4,03	3,88	3,95
počet SB	tis./ml.	210	209,5	206	217	211
délka mezidobí	dny	391,4	392,1	384	398	393
délka servis periody		112,1	113	99	117	110
odchov telat/100 krav	n	101,2	101,9	103,9	102	102,7
obměna stáda	%	35,12	35,23	33,5	36,5	35,2

*C = podniky s převahou krav českého strakatého skotu
H = podniky s převahou krav holštýnského skotu*

Náklady výroby mléka v ČR

Nákladová položka	2020 (n=124)	
	na krávu	na litr mléka*
krmiva a steliva	35 176	4,03
pracovní náklady	12 030	1,38
odpisy krav	7 502	0,86
odpisy majetku	3 466	0,40
veterinární výkony	3 353	0,38
opravy a udržování	2 373	0,27
energie	1 858	0,21
plemenářské výkony	1 706	0,20
pojištění majetku a krav	491	0,06
režijní náklady	9 518	1,09
ostatní nákladové položky	5 564	0,64
náklady celkem	83 036	9,52
odpočet **	3 911	0,45
náklady po odpočtu	79 125	9,07

* na litr prodaného mléka

** odpočet vedlejších výrobků (telata a statková hnojiva)

Variabilita nákladů v ČR (2020)

položka nákladů	v Kč na krávu a rok		v Kč na litr mléka ¹⁾	
	medián	rozpětí ²⁾	medián	rozpětí ²⁾
krmiva a steliva	34 497	22 301 - 47 700	4,04	2,79 - 5,22
pracovní náklady	11 363	5 050 - 17 858	1,26	0,62 - 2,36
odpisy krav	6 914	4 172 - 11 744	0,81	0,48 - 1,40
odpisy majetku	2 950	949 - 6 896	0,35	0,11 - 0,85
veterin. a plem. výkony	4 914	2 755 - 8 022	0,54	0,37 - 0,87
opravy a udržování	1 782	733 - 5 212	0,22	0,09 - 0,64
energie	1 647	847 - 3 468	0,20	0,09 - 0,52
pojištění majetku a krav	269	104 - 1 875	0,03	0,01 - 0,24
režijní náklady	9 105	1 650 - 20 211	0,98	0,24 - 2,22
ostatní náklady	4 894	1 070 - 14 256	0,55	0,13 - 1,75
náklady celkem	82 959	60 190 - 104 518	9,26	7,71 - 11,82
náklady po odpočtu³⁾	79 176	56 783 - 100 581	8,8	7,31 - 11,35

1) na litr prodaného mléka;

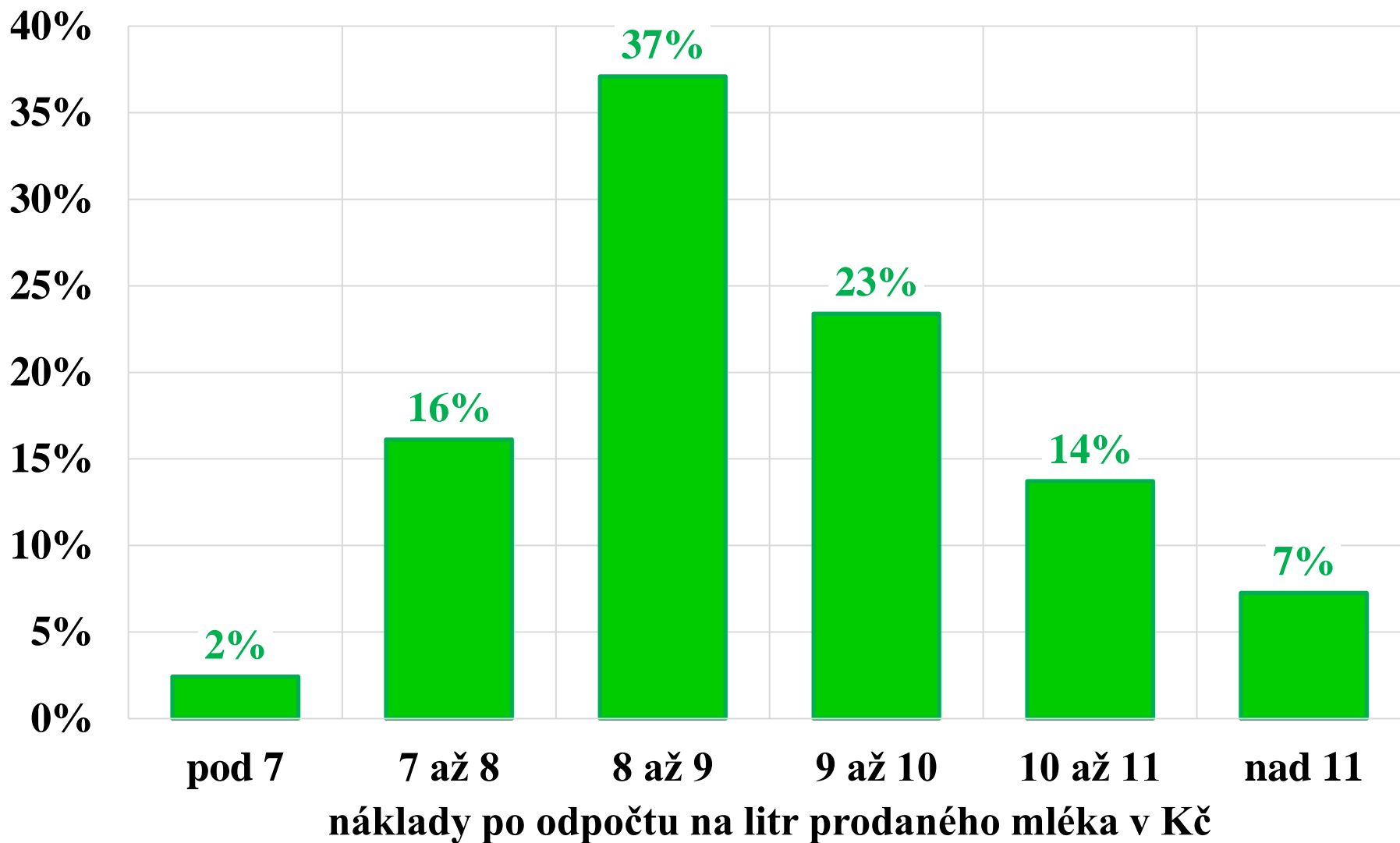
2) rozpětí u 90 % hodnocených podniků;

3) po odpočtu vedlejších výrobků (telata a statková hnojiva).

Četnosti nákladů v ČR (2020)

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Náklady výroby mléka v Německu

v Kč na litr u podniků ve spolkové zemi Šlesvicko-Holštýnsko v roce 2020

ukazatel	- 25 %	všechny	+ 25 %
počet podniků (n)	201	803	201
dojivost (l/krávu/rok)	8 088	8 719	9 522
krmiva	6,62	5,98	5,39
pracovní náklady	3,23	2,61	2,15
veterinární náklady	0,49	0,44	0,40
odpisy majetku	0,83	0,70	0,59
ostatní náklady	1,67	1,40	1,24
náklady celkem	12,84	11,13	9,76

1 EUR = 26 Kč a 1 litr = 1,027 kg mléka; Pramen: Lehrke (2021).

v Kč na litr u podniků v Bavorsku

ukazatel	2016/17	2017/18	2018/19
počet podniků (n)	127	124	122
dojnic v podniku (ks)	99	102	101
dojivost (l/krávu/rok)	8 399	8 619	8 806
krmiva	6,11	5,90	6,67
pracovní náklady	2,81	2,98	2,99
vet. a plem. náklady	0,48	0,50	0,51
náklady na stavby (odpisy)	0,78	0,77	0,80
ostatní náklady	2,98	3,09	3,20
náklady celkem	13,16	13,25	14,17

1 EUR = 26 Kč a 1 litr = 1,027 kg mléka; Pramen: Hofmann a Wallner (2020).

Náklady výroby mléka v EU

- Zveřejněny **European Milk Board** v materiálu „What is the cost of producing milk?“ (červenec 2021)
- Kalkulováno na základě údajů EU Farm Accountancy Data Network (FADN)
- Údaje za 8 států EU za rok 2019
- V roce 2019 vyrobilo těchto osm zemí dohromady 94 mil. tun mléka, což představuje 54 % a 60 % produkce mléka v zemích EU-28 a EU-27 (Eurostat 2020)
- Průměr EU je uváděn za 26 členských států EU-28 (vč. Velké Británie a bez Řecka a Kypru).

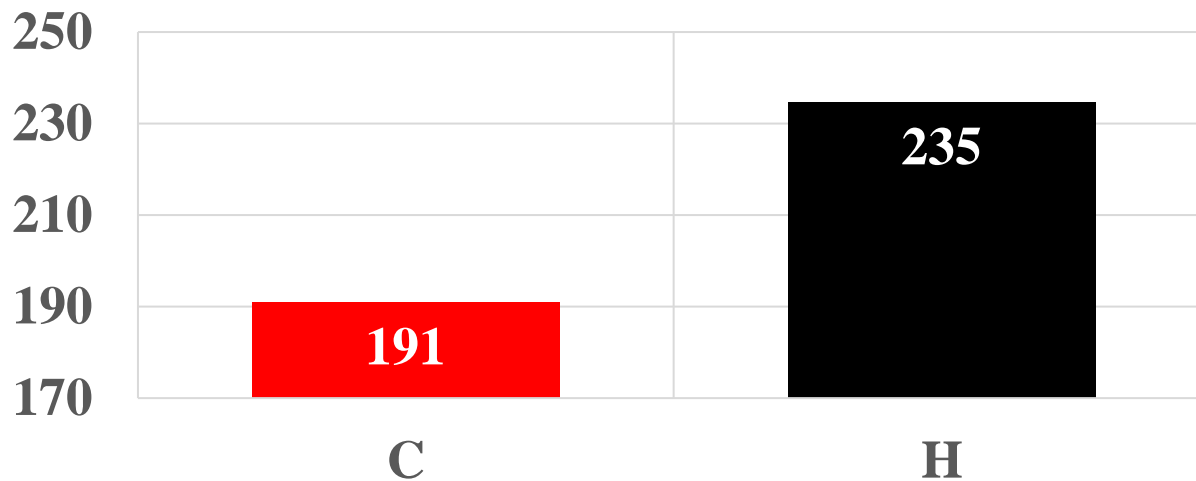
položka	Belgie	Německo	Dánsko	Francie	Irsko	Litva	Lucembursko	Nizozemí	ø EU
dojivost (l)	7 723	7 704	9 562	6 707	5 729	5 501	7 727	8 642	7 039
variabilní náklady	5,17	5,84	5,30	5,75	4,39	4,56	5,28	4,61	5,68
fixní náklady	4,24	5,80	6,52	6,37	4,19	6,79	6,38	5,72	5,47
mzdové náklady	4,66	3,24	0,96	4,69	3,22	10,32	3,20	2,47	3,31
náklady celkem	14,08	14,88	12,78	16,81	11,80	21,67	14,85	12,80	14,46
odpočet vedl.výrob.	1,04	1,44	1,07	1,74	1,95	1,75	1,59	0,48	1,43
náklady po odpočtu	13,04	13,44	11,71	15,07	9,85	19,92	13,27	12,31	13,03

1 EUR = 26 Kč a 1 litr = 1,027 kg mléka; Pramen: European Milk Board (2021).

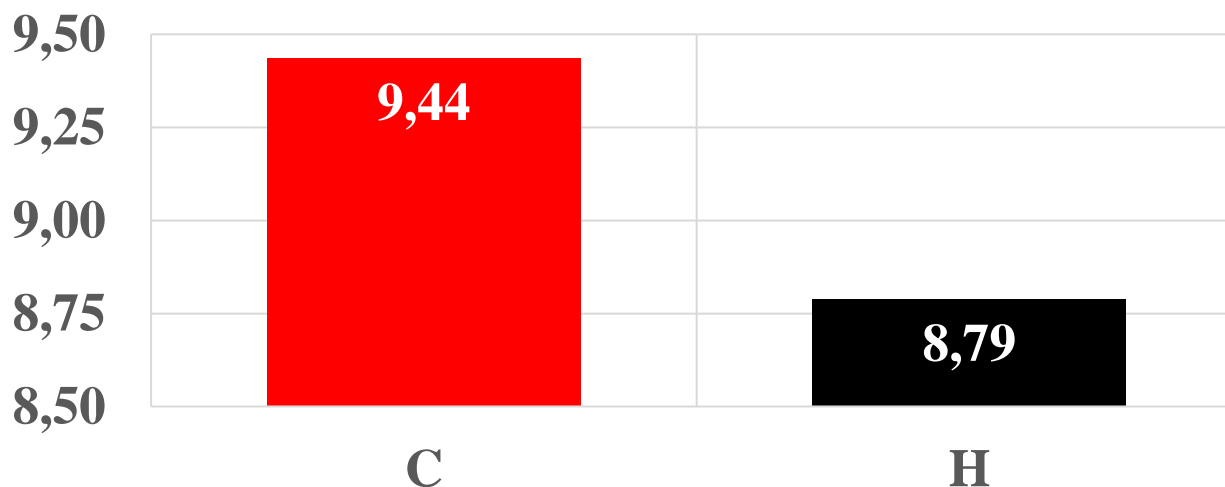

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Náklady v ČR dle plemen (2020)

**náklady po
odpočtu*
v Kč na
krmný
den (KD)**

**náklady po
odpočtu*
v Kč na litr
prodaného
mléka**

* po odpočtu vedlejších výrobků (telata a statková hnojiva).

*C = podniky s převahou krav českého strakatého skotu
H = podniky s převahou krav holštýnského skotu*

Náklady v ČR dle plemen (2020)

položka	C		H		CH	
	Kč/krávu	Kč/l ¹⁾	Kč/krávu	Kč/l ¹⁾	Kč/krávu	Kč/l ¹⁾
počet podniků	47		62		15	
tržní produkce (l/krávu)	7 405		9 770		8 500	
krmiva a steliva	30 640	4,14	37 933	3,88	36 845	4,33
pracovní náklady	11 528	1,56	12 333	1,26	11 124	1,31
odpisy krav	6 986	0,94	8 005	0,82	6 542	0,77
odpisy majetku	3 305	0,45	3 485	0,36	3 508	0,41
vet. a plem.náklady	4 075	0,55	5 838	0,60	5 118	0,60
opravy a udržování	2 162	0,29	2 480	0,25	2 426	0,29
energie	1 760	0,24	1 955	0,20	1 644	0,19
pojištění majetku a krav	403	0,05	601	0,06	338	0,04
režie	8 510	1,15	10 045	1,03	10 012	1,18
ostatní nákladové položky	4 427	0,60	6 997	0,72	3 673	0,43
náklady celkem	73 796	9,97	89 672	9,18	81 230	9,56
náklady po odpočtu²⁾	69 881	9,44	85 879	8,79	77 440	9,11

1) na litr prodaného mléka;

2) po odpočtu vedlejších výrobků (telata a statková hnojiva).

C = podniky s převahou krav českého strakatého skotu

H = podniky s převahou krav holštýnského skotu

CH = podniky s chovem obou plemen

Náklady v ČR dle oblasti (2020)

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

položka	produkční oblast				ANC oblast			
	plemeno C		plemeno H		plemeno C		plemeno H	
	Kč/KD	Kč/l ¹⁾	Kč/KD	Kč/l ¹⁾	Kč/KD	Kč/l ¹⁾	Kč/KD	Kč/l ¹⁾
počet podniků	10		38		37		24	
tržní produkce (l/krávu)	7 619		9 718		7 347		9 852	
krmiva a steliva	83,2	4,00	103,7	3,90	83,8	4,18	103,6	3,85
pracovní náklady	32,8	1,58	34,7	1,31	31,1	1,55	32,1	1,19
odpisy krav	18,7	0,90	23,2	0,87	19,2	0,96	19,7	0,73
odpisy majetku	8,0	0,39	9,2	0,35	9,3	0,46	10,0	0,37
vet.a plem.náklady	11,7	0,56	15,7	0,59	11,0	0,55	16,3	0,60
opravy a udržování	5,5	0,27	7,6	0,29	6,0	0,30	5,4	0,20
energie	4,1	0,20	5,9	0,22	5,0	0,25	4,5	0,17
pojištění majetku a krav	1,1	0,05	1,3	0,05	1,1	0,06	2,2	0,08
režie	32,3	1,55	24,8	0,93	20,9	1,04	31,8	1,18
ostatní nákladové položky	9,6	0,46	21,3	0,80	12,8	0,64	15,6	0,58
náklady celkem	207,0	9,94	247,5	9,32	200,2	9,97	241,0	8,95
náklady po odpočtu²⁾	196,1	9,42	237,3	8,94	189,5	9,44	230,4	8,56

1) na litr prodaného mléka;

2) po odpočtu vedlejších výrobků (telata a statková hnojiva).

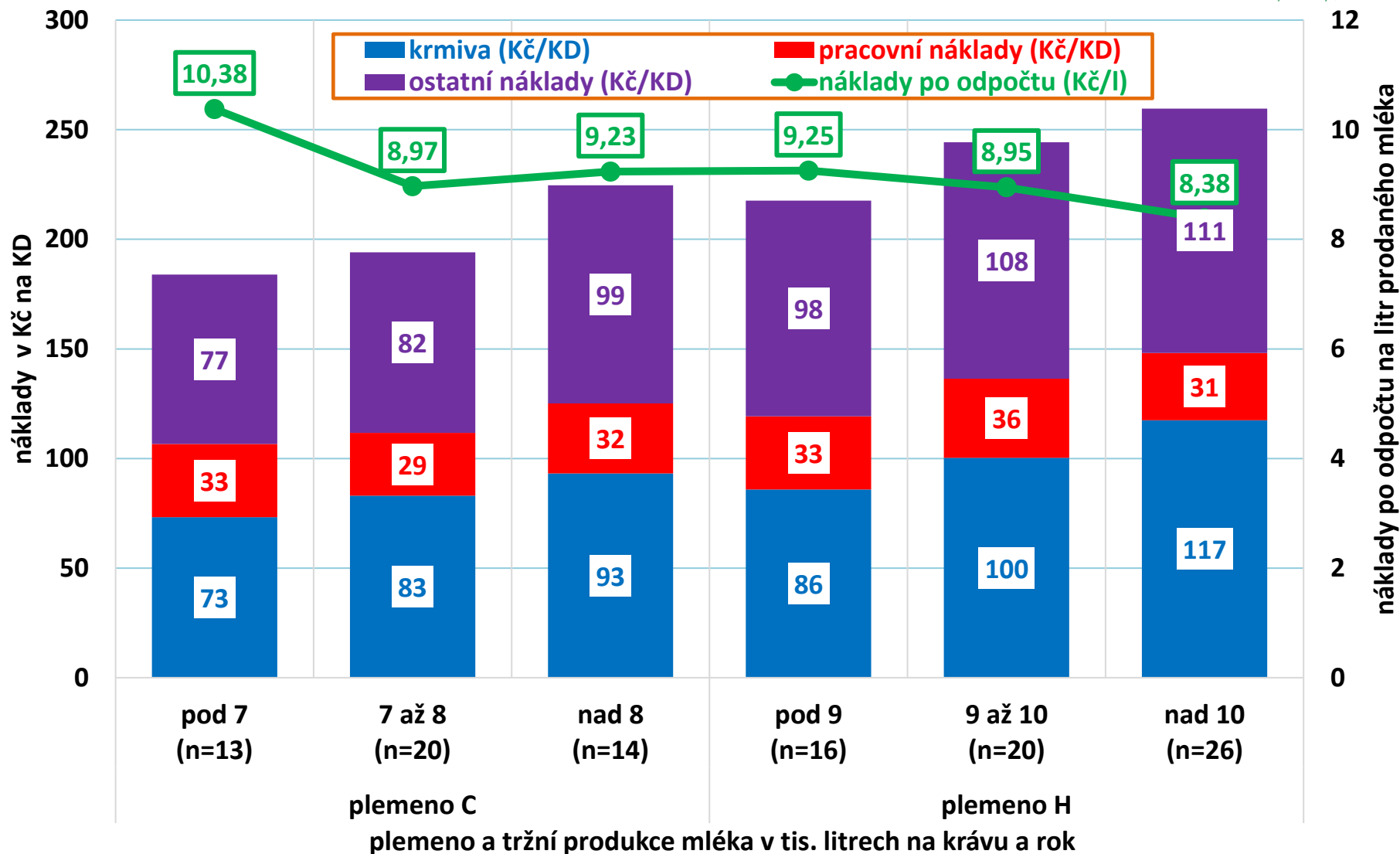
C = podniky s převahou krav českého strakatého skotu

H = podniky s převahou krav holštýnského skotu

Náklady dle produkce v ČR (2020)

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

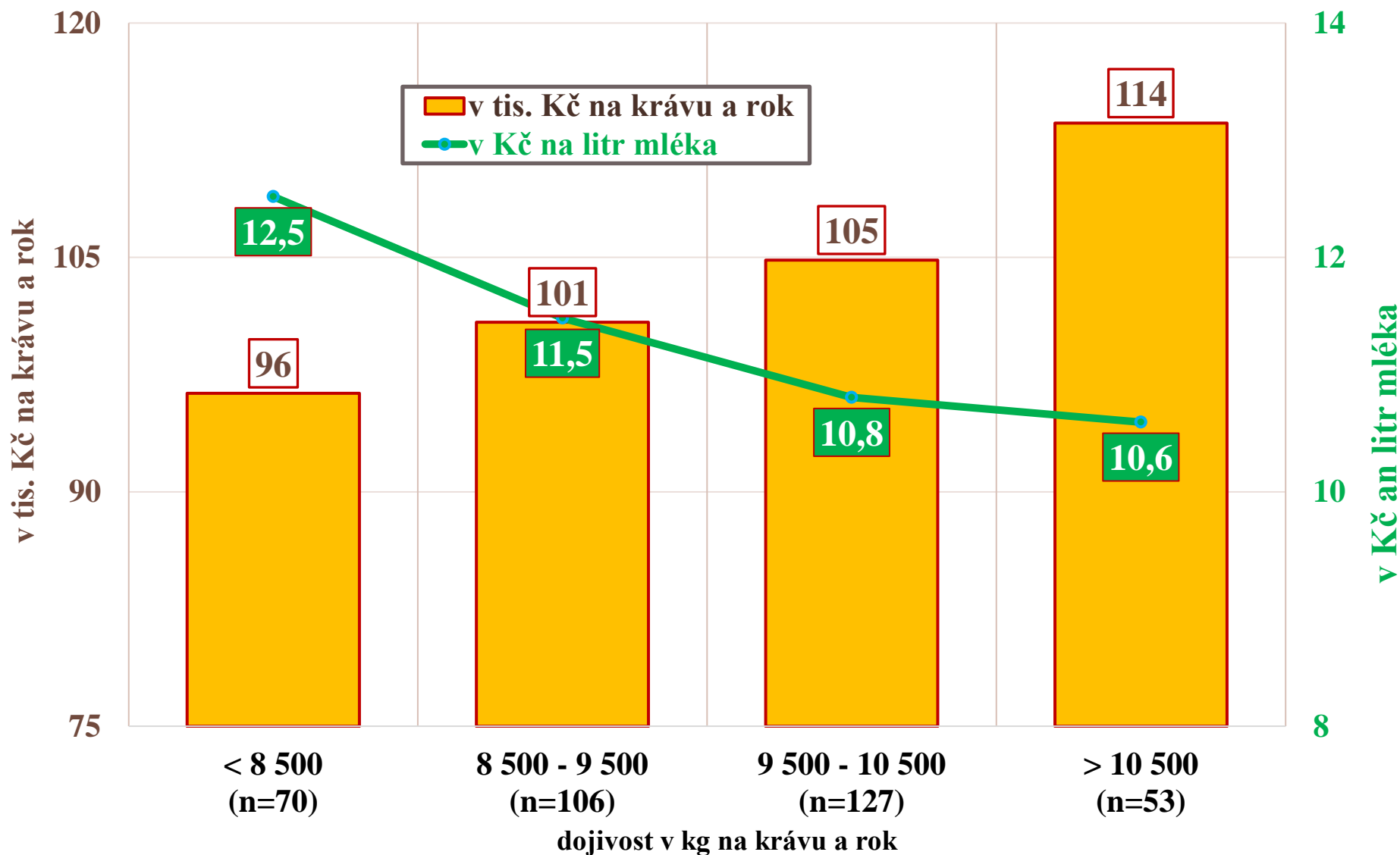
*C = podniky s převahou krav českého strakatého skotu
H = podniky s převahou krav holštýnského skotu*

Náklady dle produkce v Německu

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

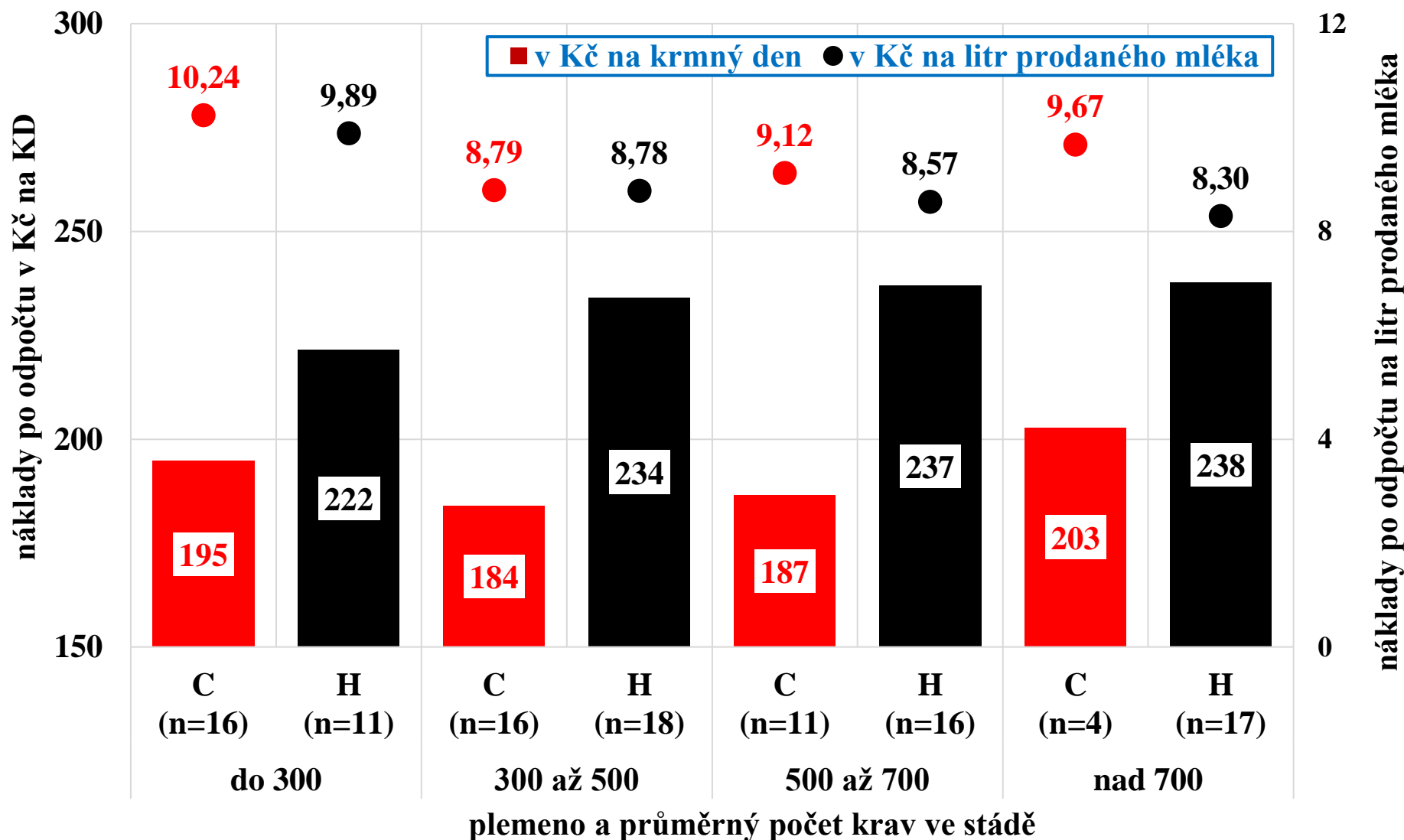

Údaje od 356 podniků za rok 2020 ze spolkové země Šlesvicko-Holštýnsko. 1 liter mléka = 1,027 kg a 1 EUR = 26 Kč, pramen: Lehrke (2021).

Náklady dle velikosti v ČR (2020)

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

C = podniky s převahou krav českého strakatého skotu
H = podniky s převahou krav holštýnského skotu

Náklady v ČR 2020 vs. 2019

položka	2019 (n=108)		2020 (n=124)		rozdíl (2020-2019)			
	krávu	litr ¹⁾	krávu	litr ¹⁾	krávu		litr ¹⁾	
krmiva a steliva	33 983	3,99	35 176	4,03	+1 193	+3,5%	+0,04	+1,0%
pracovní náklady	10 997	1,29	12 030	1,38	+1 033	+9,4%	+0,09	+6,7%
odpisy krav	7 256	0,85	7 502	0,86	+246	+3,4%	+0,01	+0,9%
odpisy majetku	3 511	0,41	3 466	0,40	-45	-1,3%	-0,02	-3,7%
veterinární výkony	3 462	0,41	3 353	0,38	-109	-3,2%	-0,02	-5,5%
opravy a udržování	2 232	0,26	2 373	0,27	+141	+6,3%	+0,01	+3,7%
energie	1 787	0,21	1 858	0,21	+71	+4,0%	+0,003	+1,4%
plemenářské výkony	1 520	0,18	1 706	0,20	+186	+12,3%	+0,02	+9,5%
pojištění majetku a krav	415	0,05	491	0,06	+76	+18,3%	+0,01	+15,4%
režijní náklady	9 523	1,12	9 518	1,09	-5	-0,1%	-0,03	-2,5%
ostatní nákladové položky	5 418	0,64	5 564	0,64	+145	+2,7%	+0,001	+0,2%
náklady celkem	80 105	9,41	83 036	9,52	+2 931	+3,7%	+0,11	+1,1%
odpočet	3 886	0,46	3 911	0,45	+25	+0,6%	-0,01	-1,8%
náklady po odpočtu²⁾	76 220	8,96	79 125	9,07	+2 906	+3,8%	+0,12	+1,3%

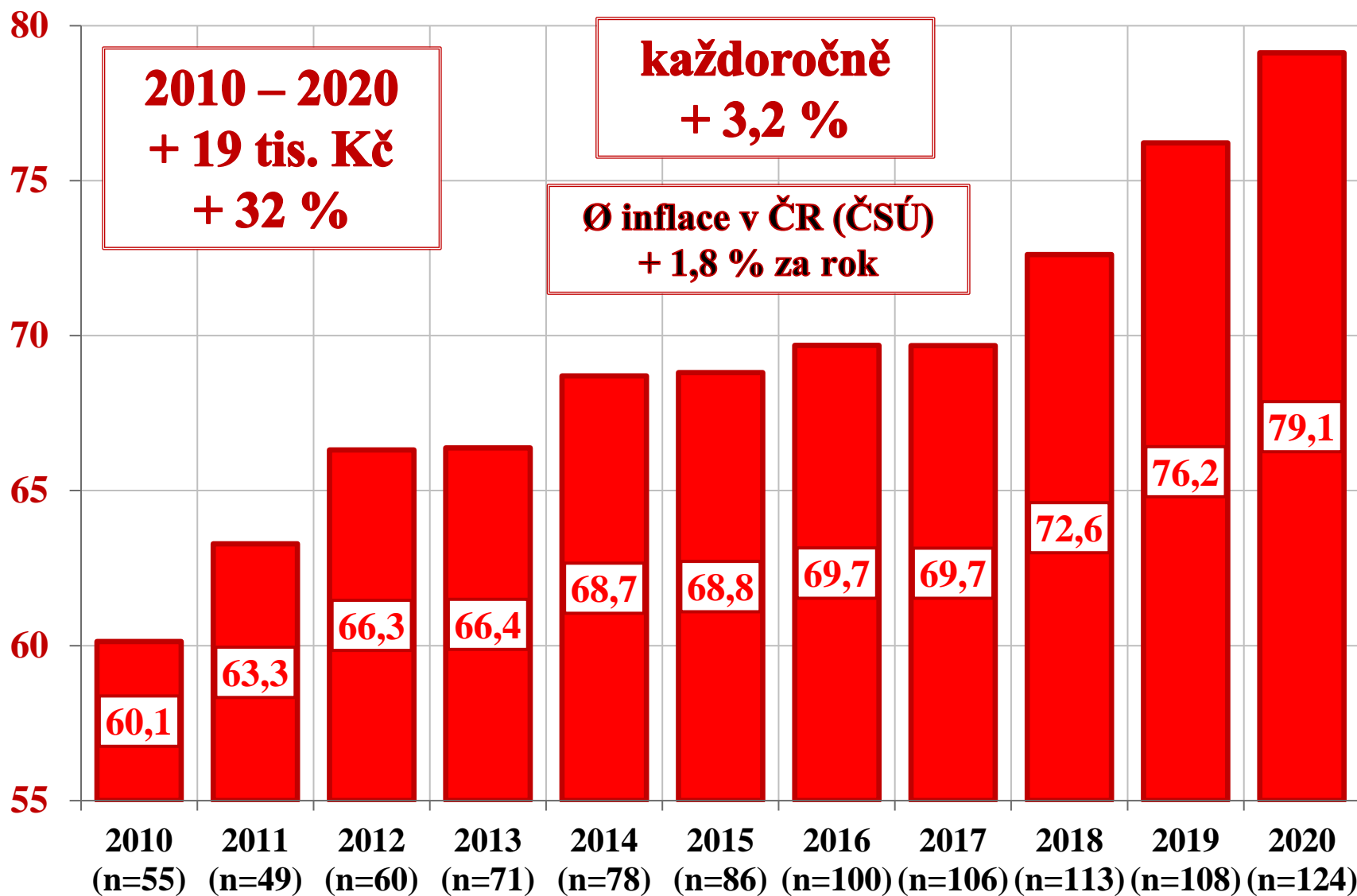
1) na litr prodaného mléka;

2) po odpočtu vedlejších výrobků (telata a statková hnojiva).

Vývoj nákladů v ČR v Kč/krávu

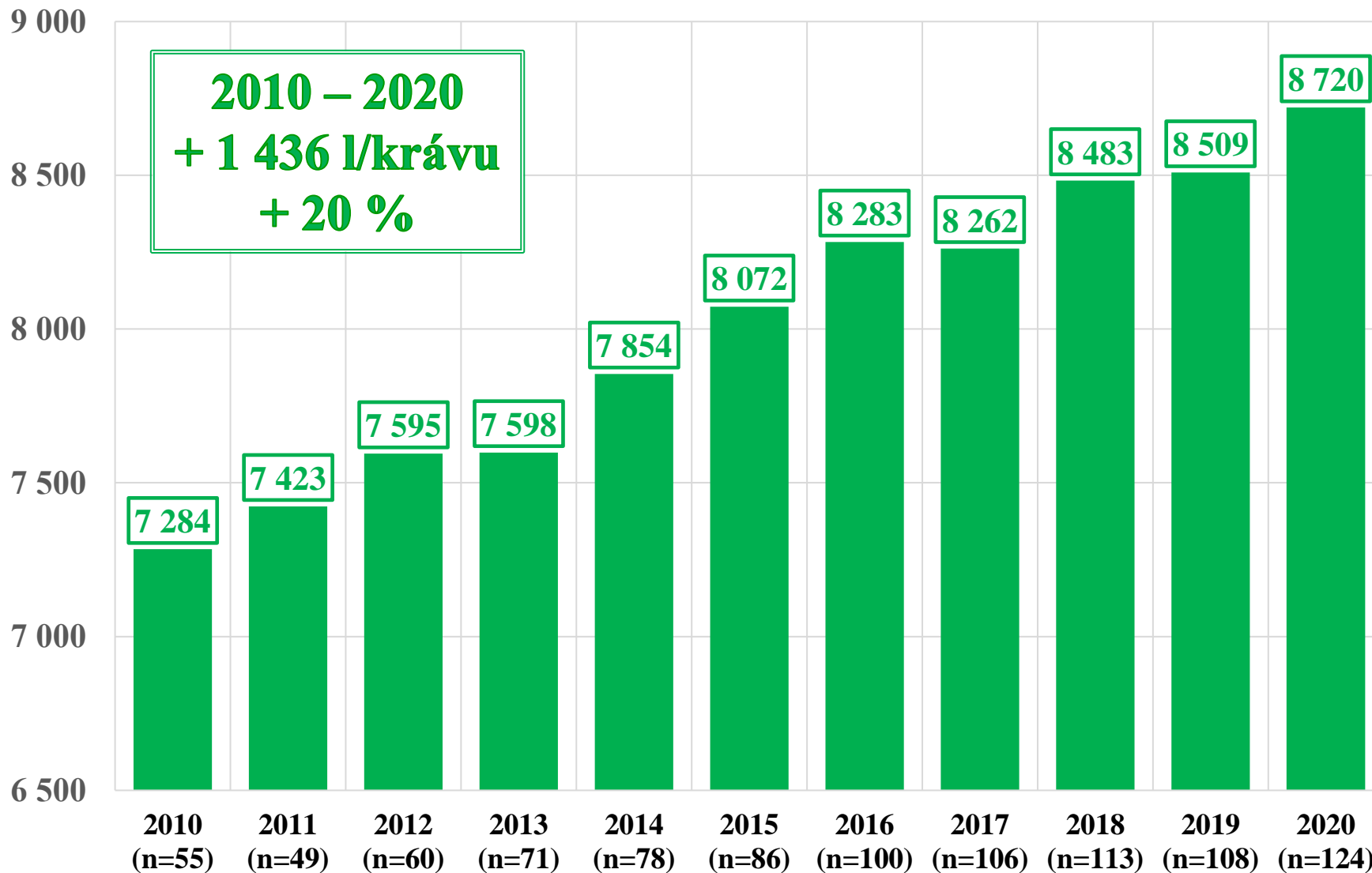
Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Vývoj tržní produkce mléka (l/krávu)

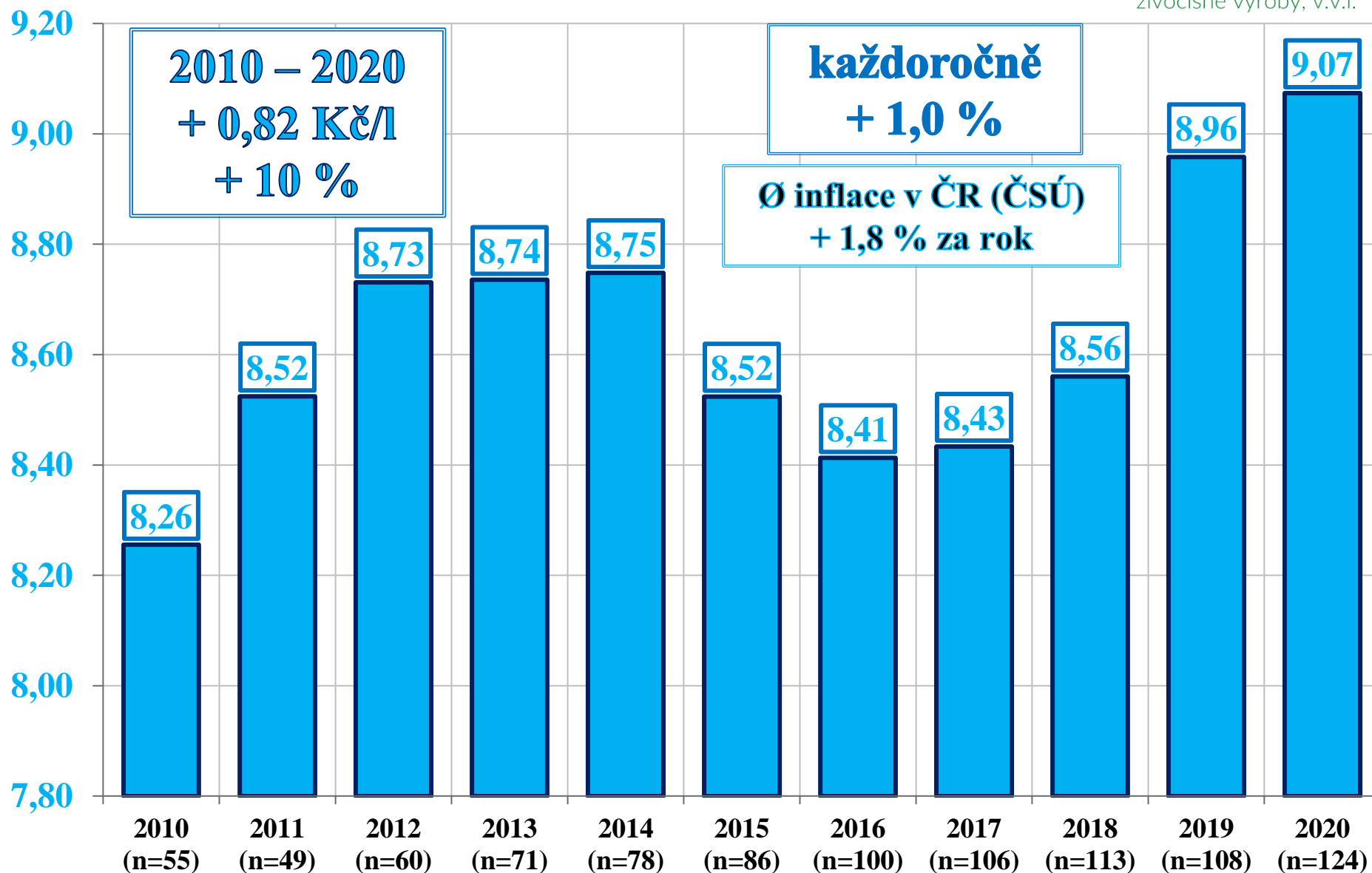
Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Vývoj nákladů v ČR v Kč/litr

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

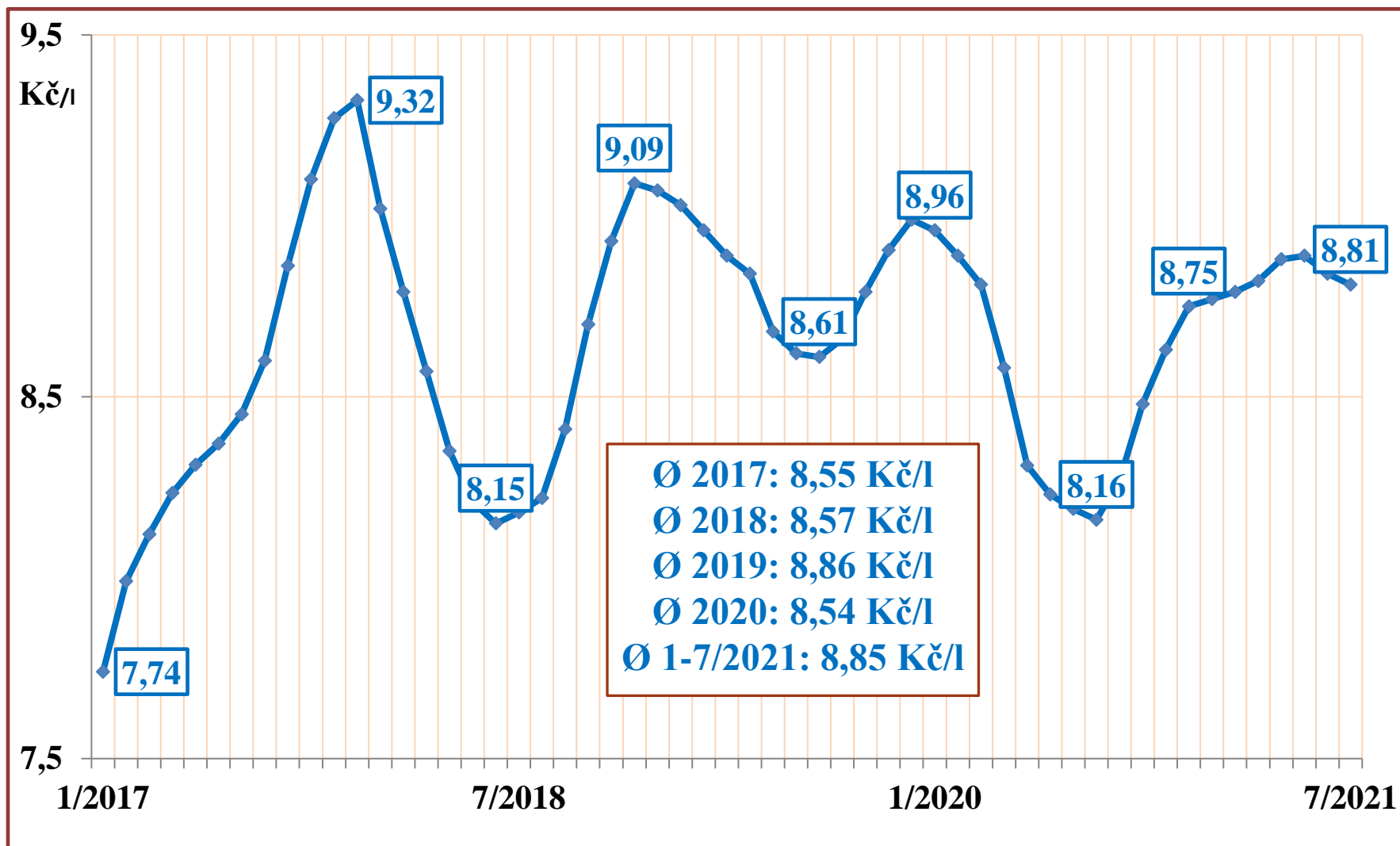

Cena mléka v ČR

placená mlékárnami v ČR

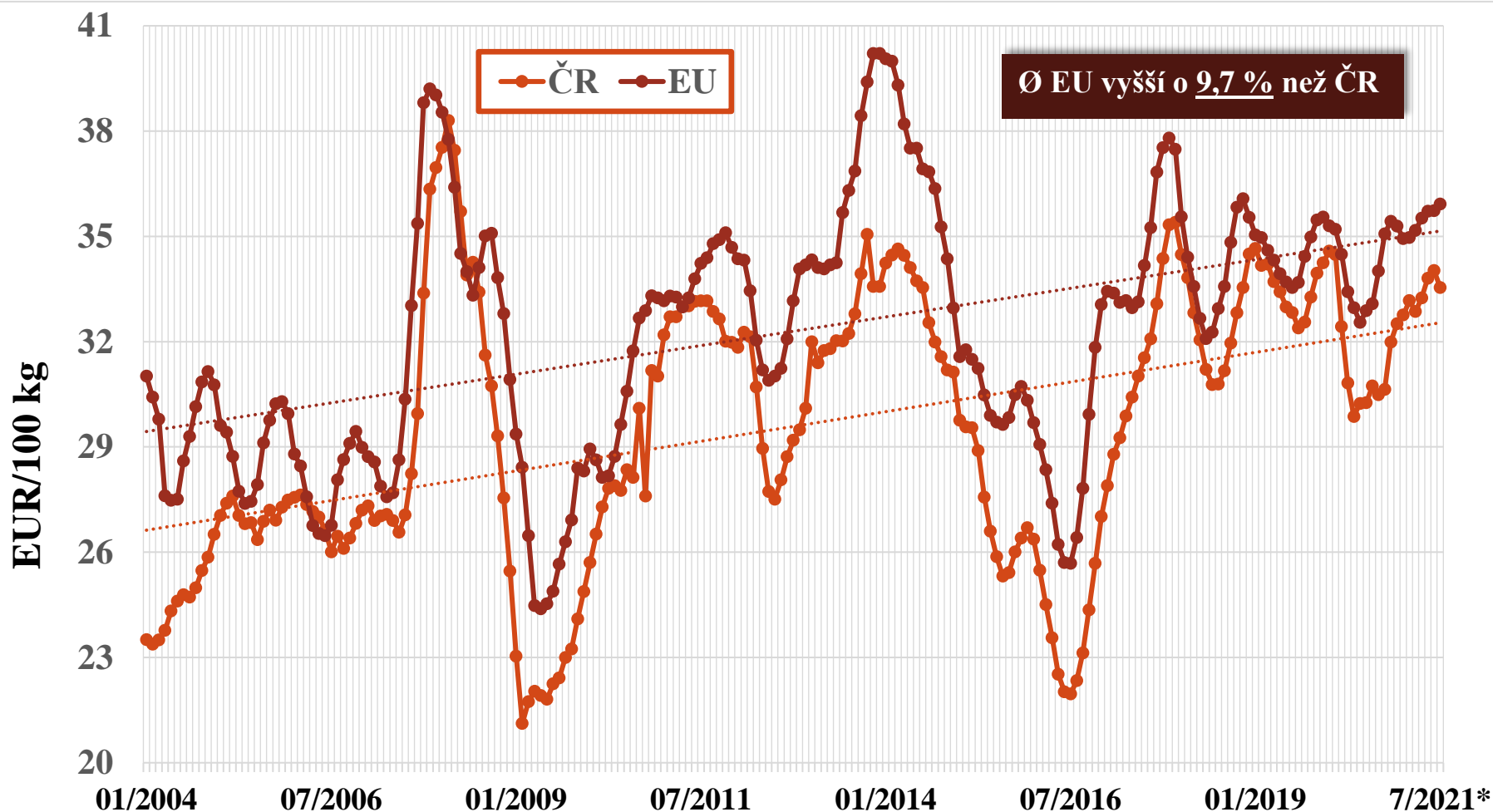
Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Výkupní ceny mléka v EU

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

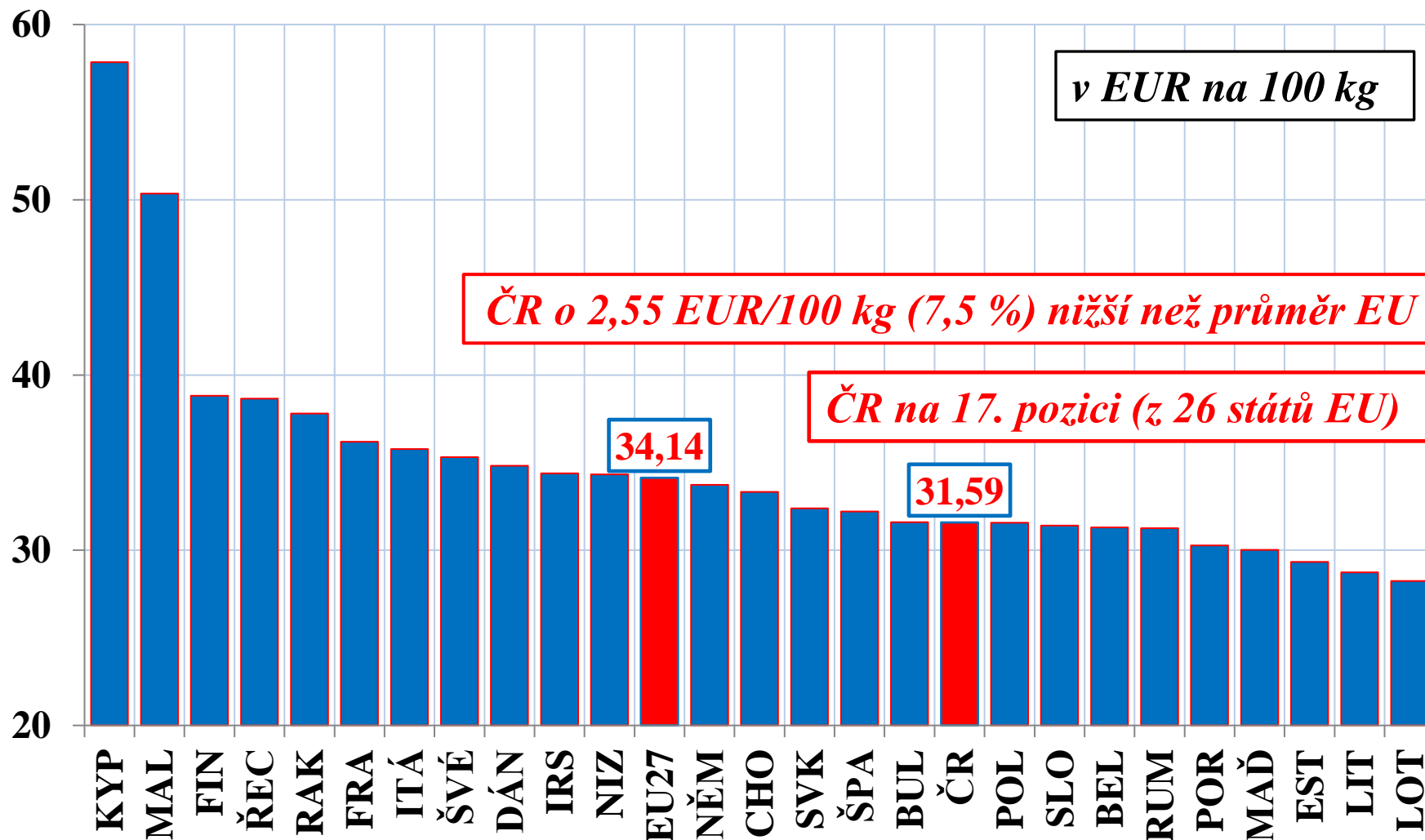
* odhadované údaje,

dle členství 24 až 28 států v letech 2004 až 2019 a 27 států (bez Velké Británie) v letech 2020 a 2021.

Pramen: EU Milk Market Observatory, Evropská komise (2021).

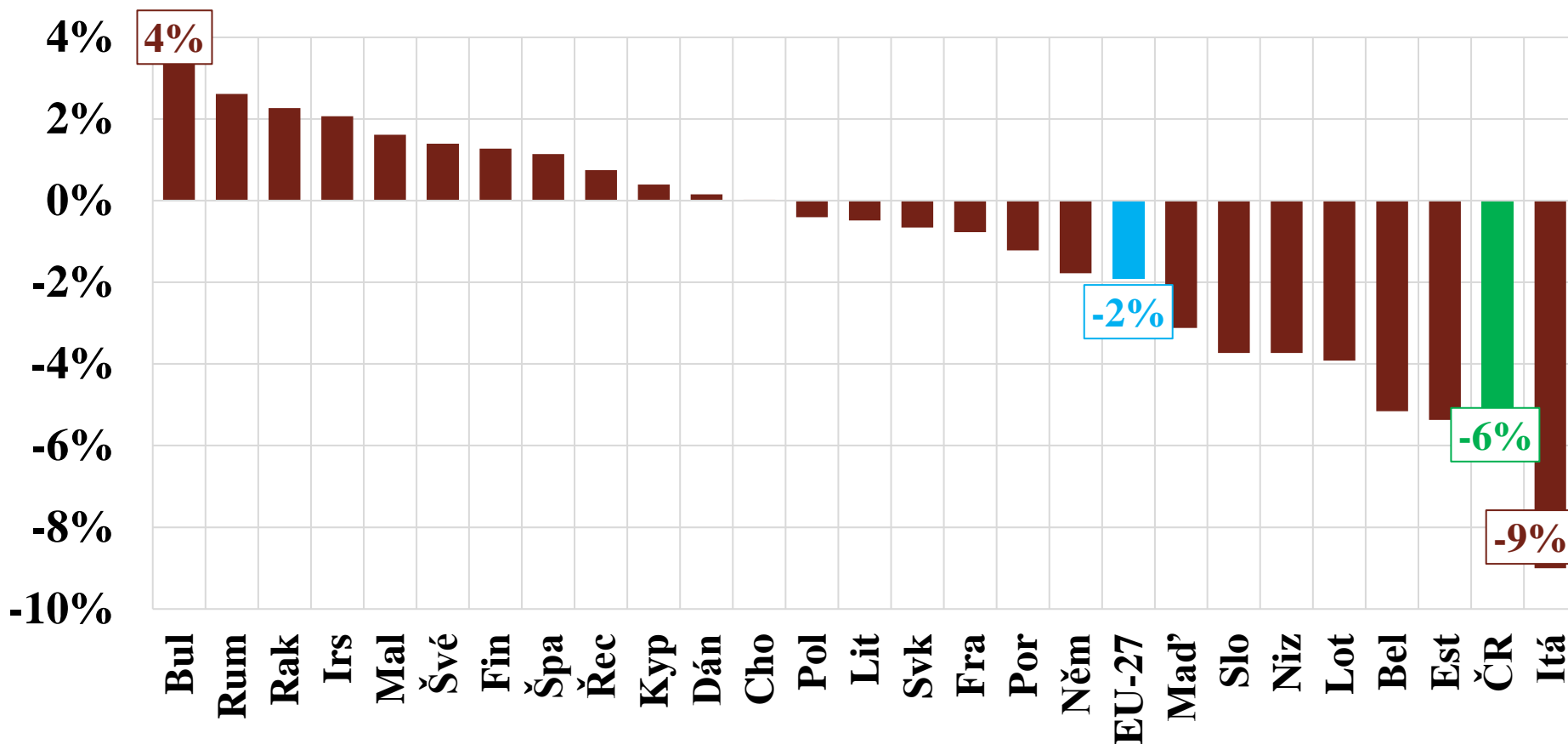

Ceny v jednotlivých státech EU (2020)

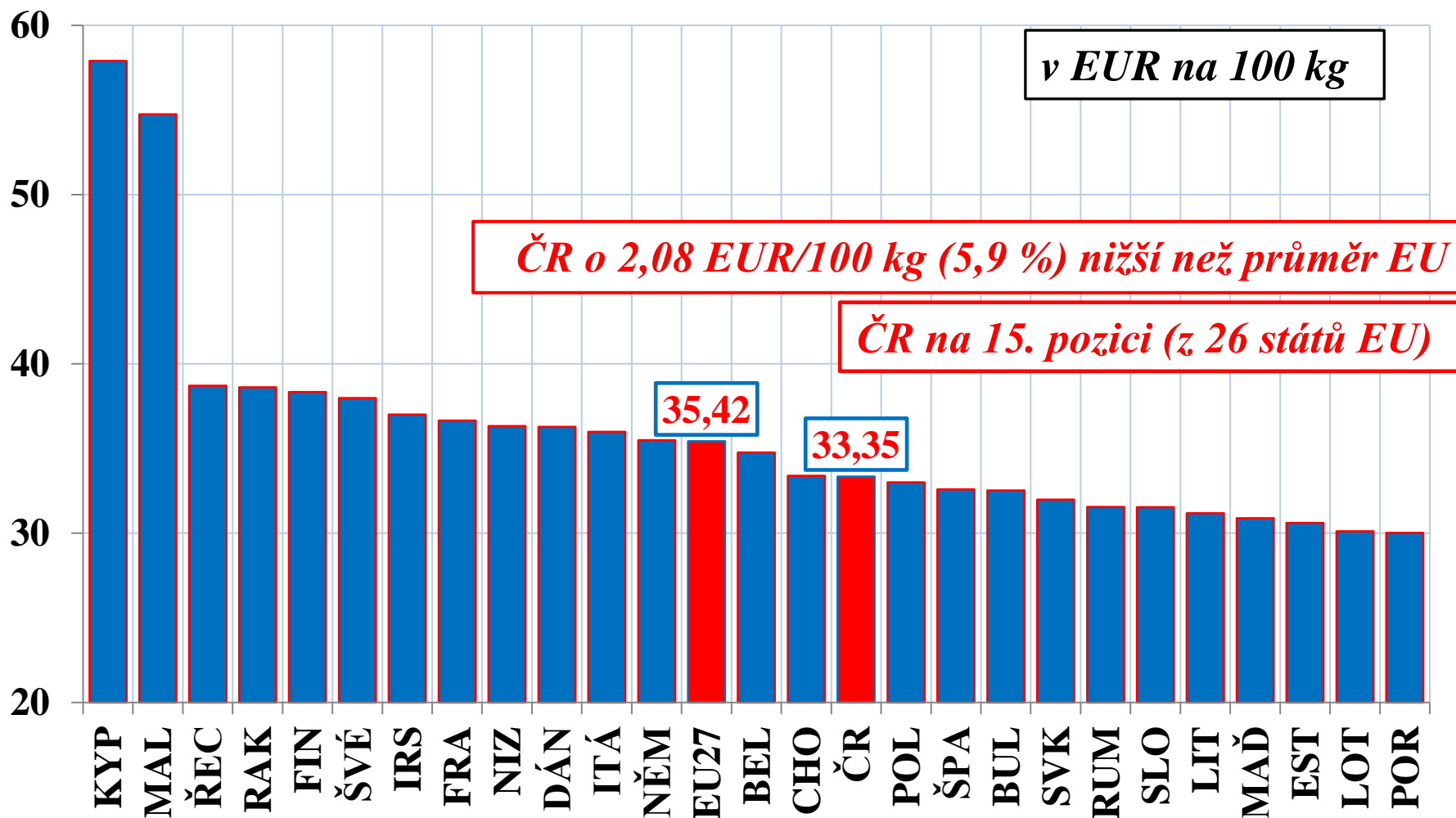
Změna 2020 vs. 2019

Ceny mléka ... v průměru v EU-27 pokles o 1,9 %

Ceny v jednotlivých státech EU (1-7/2021*)

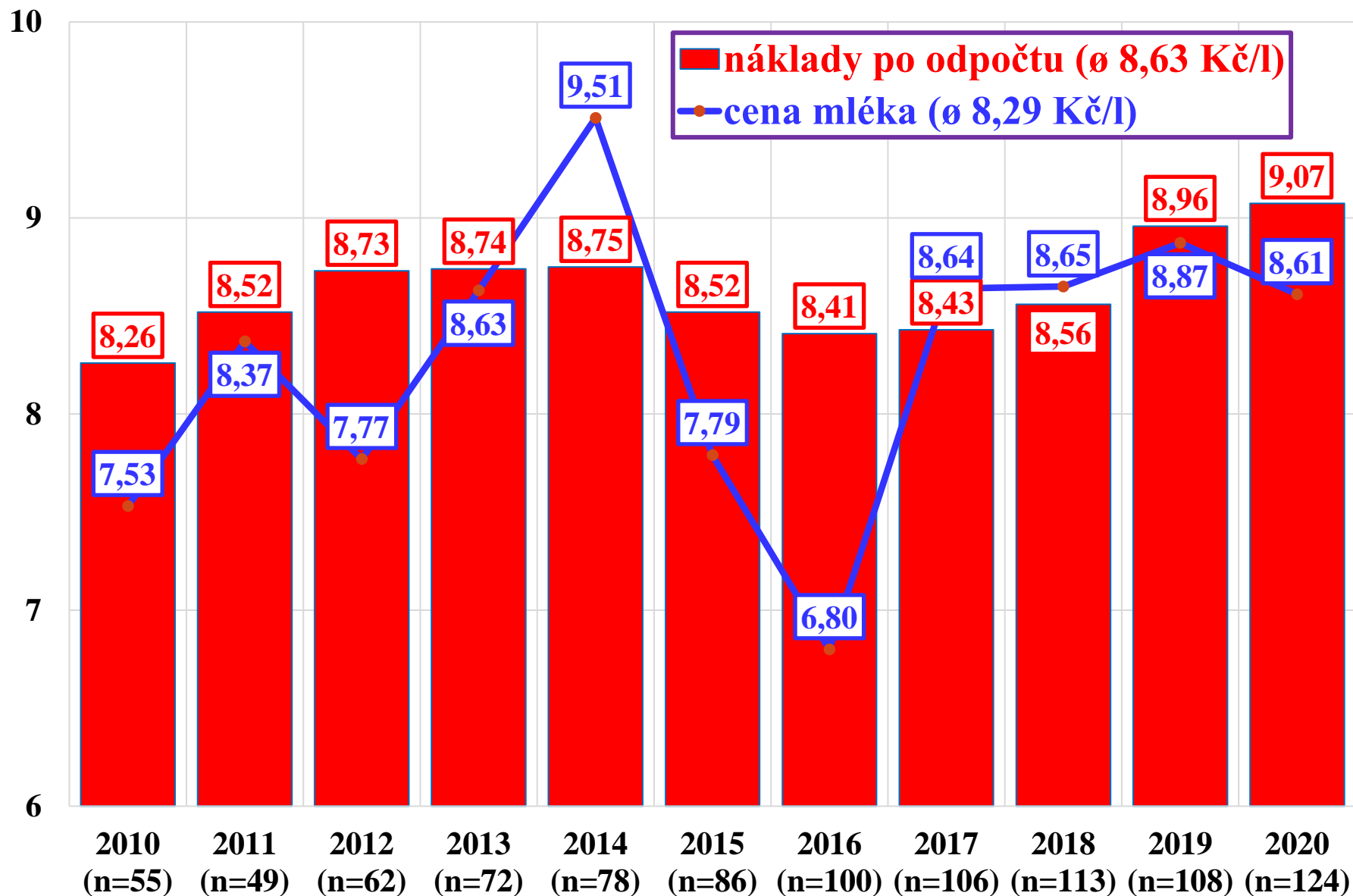

* za červenec odhadované údaje, údaje za Lucemburska nejsou k dispozici, pramen: EU Milk Market Observatory, Evropská komise (2021).

Cena vs. náklady po odpočtu

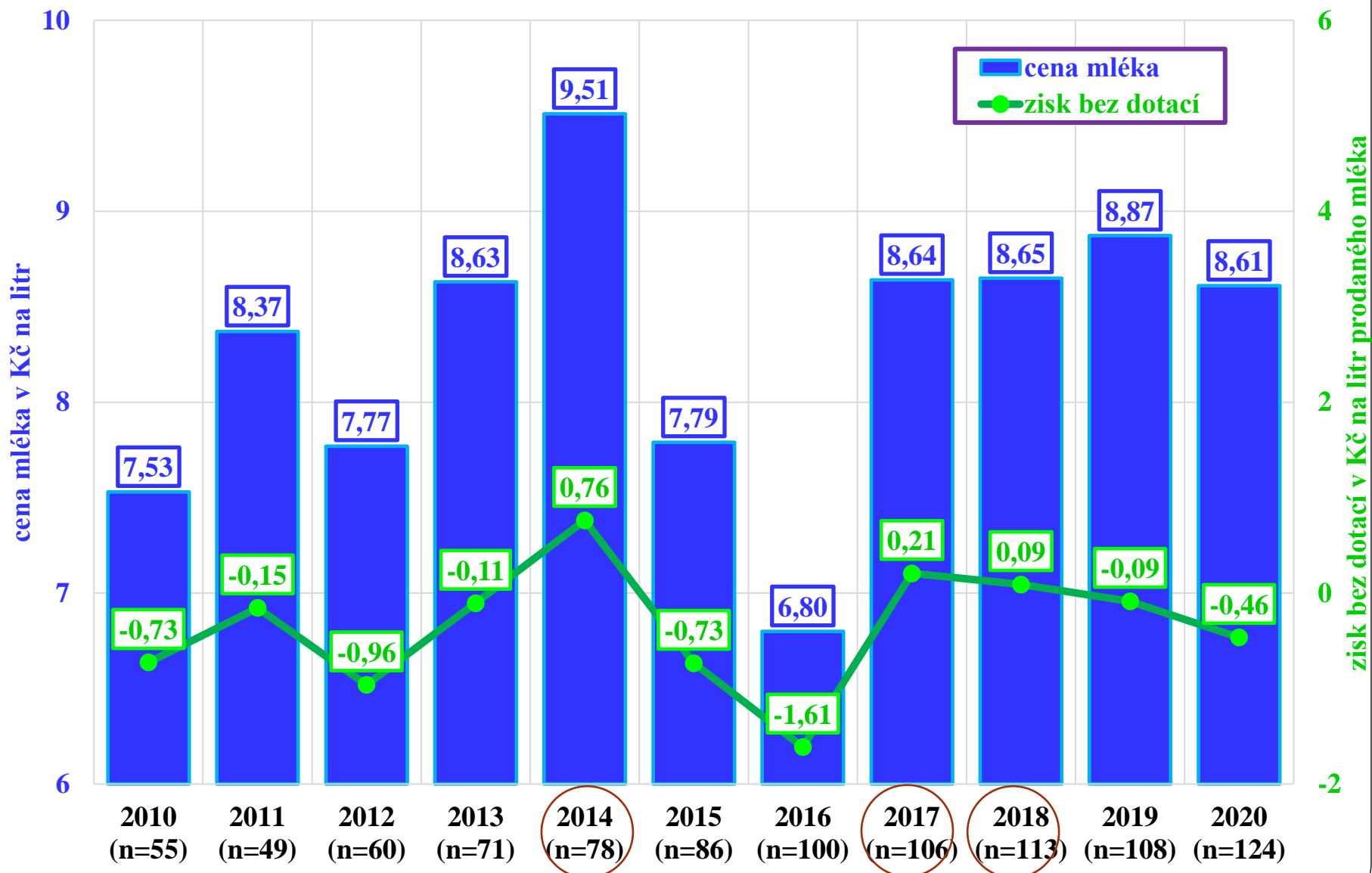
Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Zisk bez dotací

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Odhad ekonomických přínosů vybraných opatření do zisku bez dotací

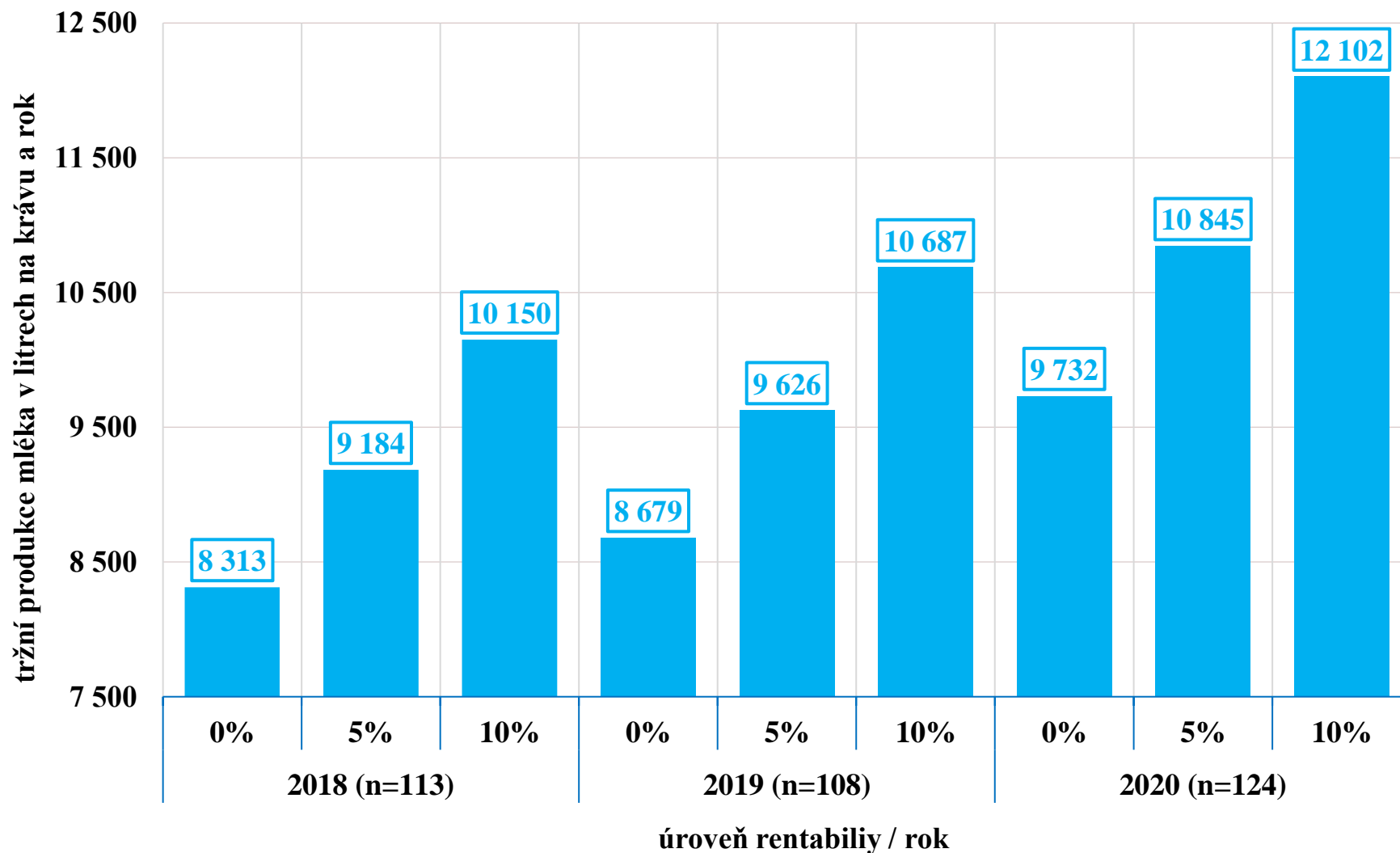
dle údajů roku 2020

Opatření	Změna	Přínos v zisku bez dotací v Kč/krávu/rok
roční dojivost	zvýšení o 1 000 litrů	+ 3 884
tržnost mléka	zvýšení o 1 procentní bod	+ 359
cena mléka	zvýšení o 1 Kč za litr	+ 8 720
ceny krmiva	snížení o 10 %	+ 3 518
režie	snížení o 10 %	+ 952
celkové náklady	snížení o 10 %	+ 8 304

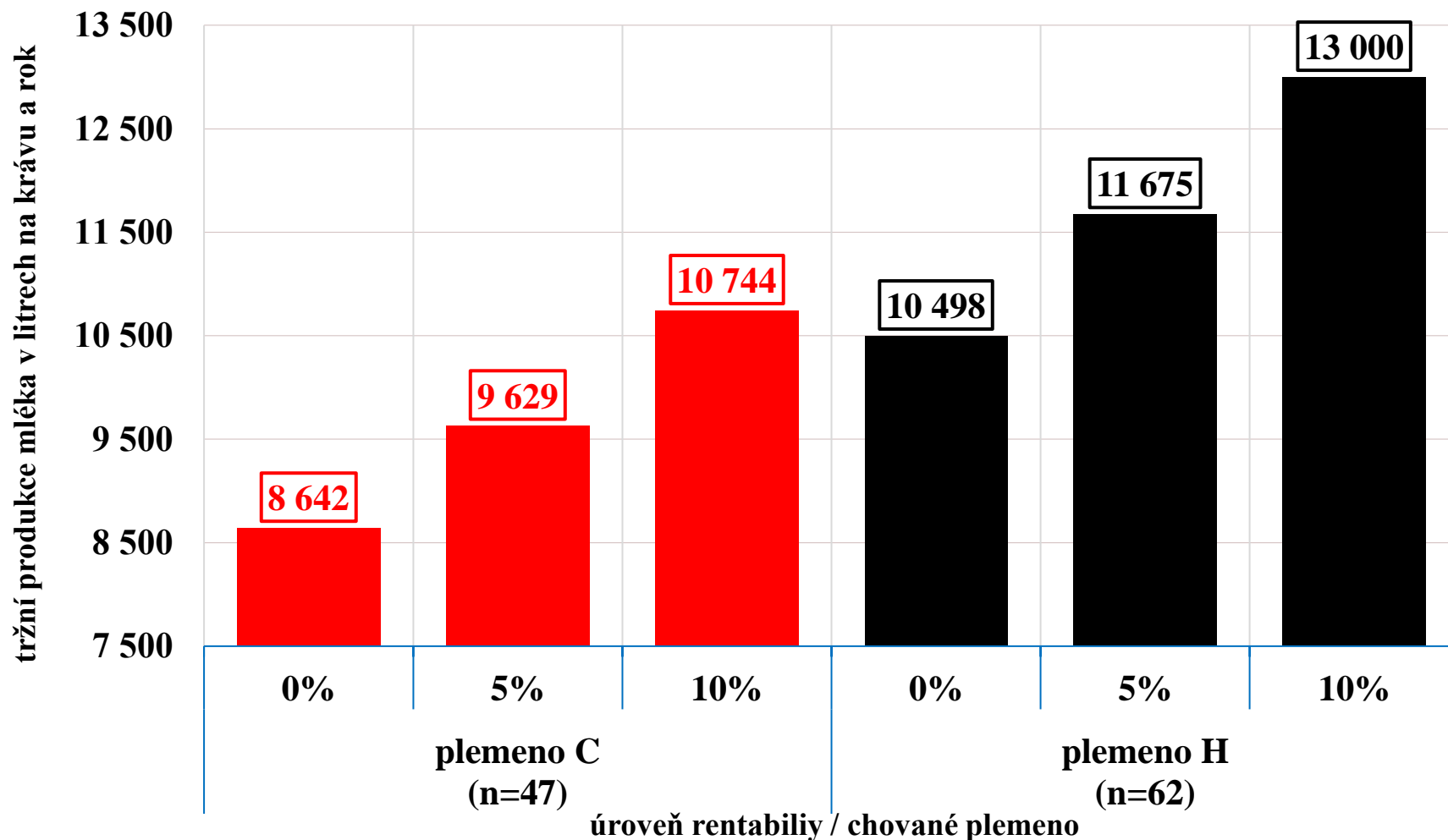
Bod zvratu tržní produkce mléka v letech 2018 až 2020

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Bod zvratu tržní produkce mléka dle plemen (2020)

*C = podniky s převahou krav českého strakatého skotu
H = podniky s převahou krav holštýnského skotu*

Přehled nejvýznamnějších dotací pro chovatele dojených krav

- ***Přímé platby***
  - Jednotná platba na plochu (SAPS)
  - Greening (Ozelenění)
  - Mladý zemědělec
- ***Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS)***
  - Krávy s tržní produkcí mléka
- ***Přechodné vnitrostátní podpory***
  - Zemědělská půda
  - Přežvýkavci
- ***Program rozvoje venkova***
  - Platby ANC
  - Dobré životní podmínky zvířat
- ***Národní dotace***
  - Kontrola užitkovosti
  - Režim jakosti Q CZ
  - Zlepšení životních podmínek v chovu dojnic

Zisk a rentabilita s dotacemi

ukazatel		2018		2019		2020	
		Kč/krávu	Kč/l ¹⁾	Kč/krávu	Kč/l ¹⁾	Kč/krávu	Kč/l ¹⁾
počet podniků		113		108		124	
tržby za mléko		73 351	8,65	75 488	8,87	75 082	8,61
bez dotací	výsledek hospodaření ²⁾	736	0,09	-731	-0,09	-4 044	-0,46
	rentabilita (%)	+1,0		-1,0		-5,1	
přímé podpory ³⁾		7 024	0,83	7 059	0,83	7 273	0,83
nepřímé podpory (ÚZEI) ⁴⁾		12 271	1,45	10 858	1,28	11 230	1,29
vč. dotací	výsledek hospodaření ⁵⁾	20 031	2,36	17 186	2,02	14 459	1,66
	rentabilita (%)	+27,6		+22,5		+18,3	

1) na litr prodaného mléka;

2) rozdíl mezi tržbami za prodej mléka a náklady po odpočtu vedlejších výrobků (telata a statková hnojiva);

3) do přímých podpor se počítá u podniků zjišťované podpory – podpora vázaná na produkci (dojnice), PVP (přežvýkavci), dobré životní podmínky zvířat a národní dotace (program 19.A a 20.A);

4) údaje vypočítané a poskytnuté pracovníky ÚZEI. Zahrnují zejména podíl nepřímých plateb (SAPS, LFA, aj.) do sektoru výroby mléka a některé přímé u podniků nezjišťované podpory (zelená nafta a podpora pojištění hospodářských zvířat);

5) rozdíl mezi tržbami za prodej mléka, veškerými dotacemi (přímé a nepřímé podpory) a náklady po odpočtu vedlejších výrobků (telata a statková hnojiva).

Ziskovost produkce mléka v EU

- Zveřejněny **European Milk Board** v materiálu „What is the cost of producing milk?“ (červenec 2021)
- Kalkulováno na základě údajů EU Farm Accountancy Data Network (FADN)
- Údaje za 8 států EU za rok 2019
- V roce 2019 vyrobilo těchto osm zemí dohromady 94 mil. tun mléka, což představuje 54 % a 60 % produkce mléka v zemích EU-28 a EU-27 (Eurostat 2020)
- Průměr EU je uváděn za 26 členských států EU-28 (vč. Velké Británie a bez Řecka a Kypru).

položka	Belgie	Německo	Dánsko	Francie	Irsko	Litva	Lucembursko	Nizozemí	Ø EU
náklady po odpočtu	13,04	13,44	11,71	15,07	9,85	19,92	13,27	12,31	13,03
podpory CAP	0,55	0,78	0,65	1,04	0,71	4,26	1,96	0,42	0,92
náklady sníženy o CAP	12,49	12,67	11,07	14,03	9,13	15,66	11,30	11,89	12,11
cena mléka	8,83	9,00	9,11	8,90	8,35	7,69	8,85	8,74	9,22
cena mléka minus náklady snižené o CAP	-3,67	-3,67	-1,96	-5,13	-0,79	-7,97	-2,46	-3,15	-2,89
cena mléka (1-7/2021)*	9,28	9,48	9,69	9,79	9,88	8,33	-	9,70	9,46
cena mléka (1-7/2021)* minus náklady snižené o CAP	-3,21	-3,19	-1,38	-4,24	0,75	-7,33	-	-2,19	-2,65

* průměrná cena dle údajů Evropské komise (EU Milk Market Observatory, 2021), cena v EU uvažována jako průměru EU-27. Cena za Lucembursko není zveřejňována.

Ukazatel IOFC

IOFC = Income Over Feed Costs = příjmy nad náklady na krmiva

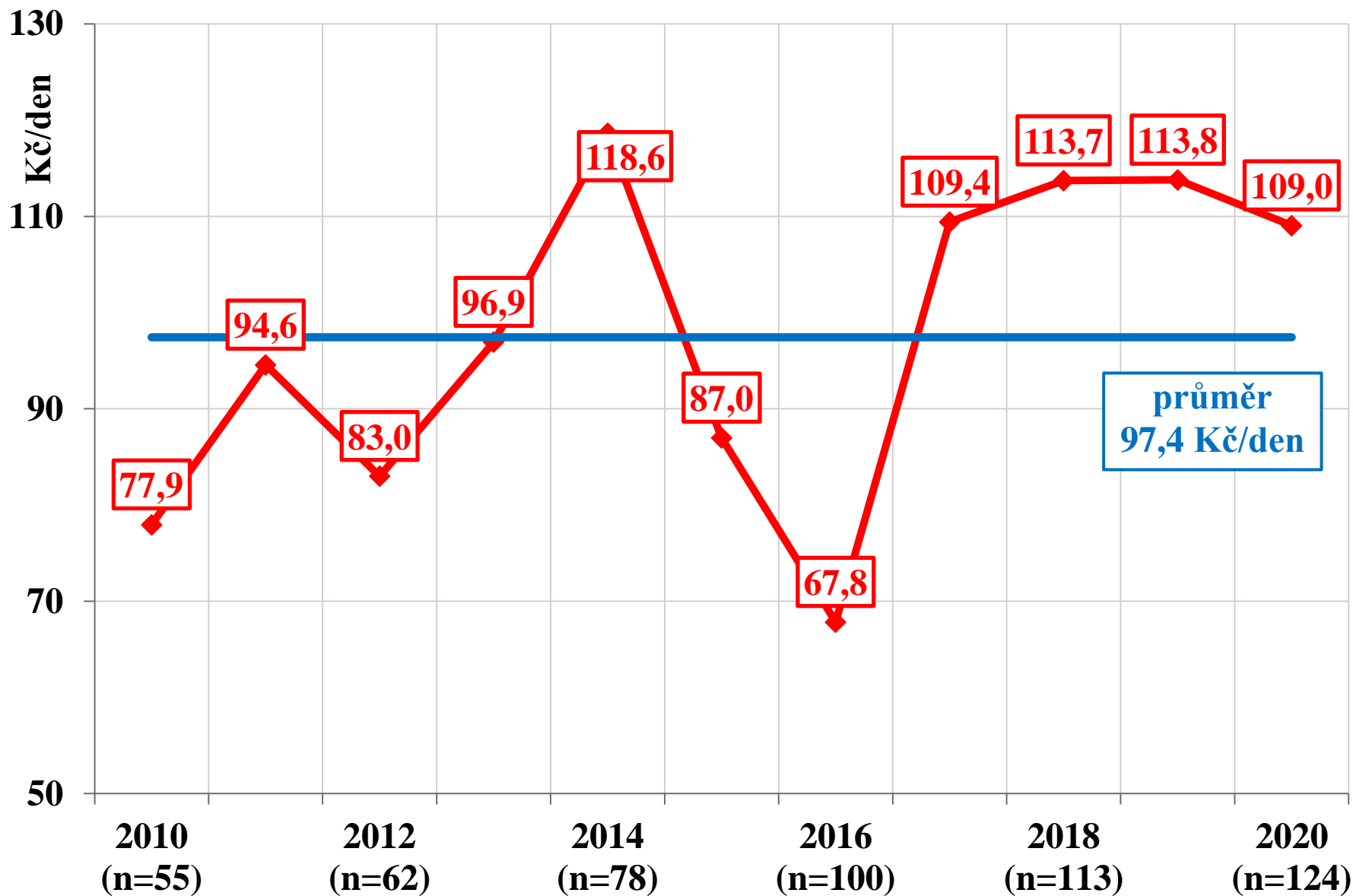
Tržby za prodej mléka
-
Náklady na krmiva (vlastní a nakoupená, resp. objemná a jadrná)
=
IOFC (Příjmy nad náklady na krmiva)

- ***Měřítkem pro hodnocení ekonomické efektivity***
- ***Vztah vstupu (krmiva) a výstupu (užitkovost)***
- ***Náklady na krmiva obvykle přímo souvisí s produkcí, neboť čím více je krmeno, tím by měla být produkce vyšší***
- ***Oproti zisku nejsou zahrnuty **fixní náklady** a **dotace*****
- ***Nejčastěji v **denním sledování** (Kč/krávu/den)***

IOFC v ČR v Kč na den

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Benchmark IOFC

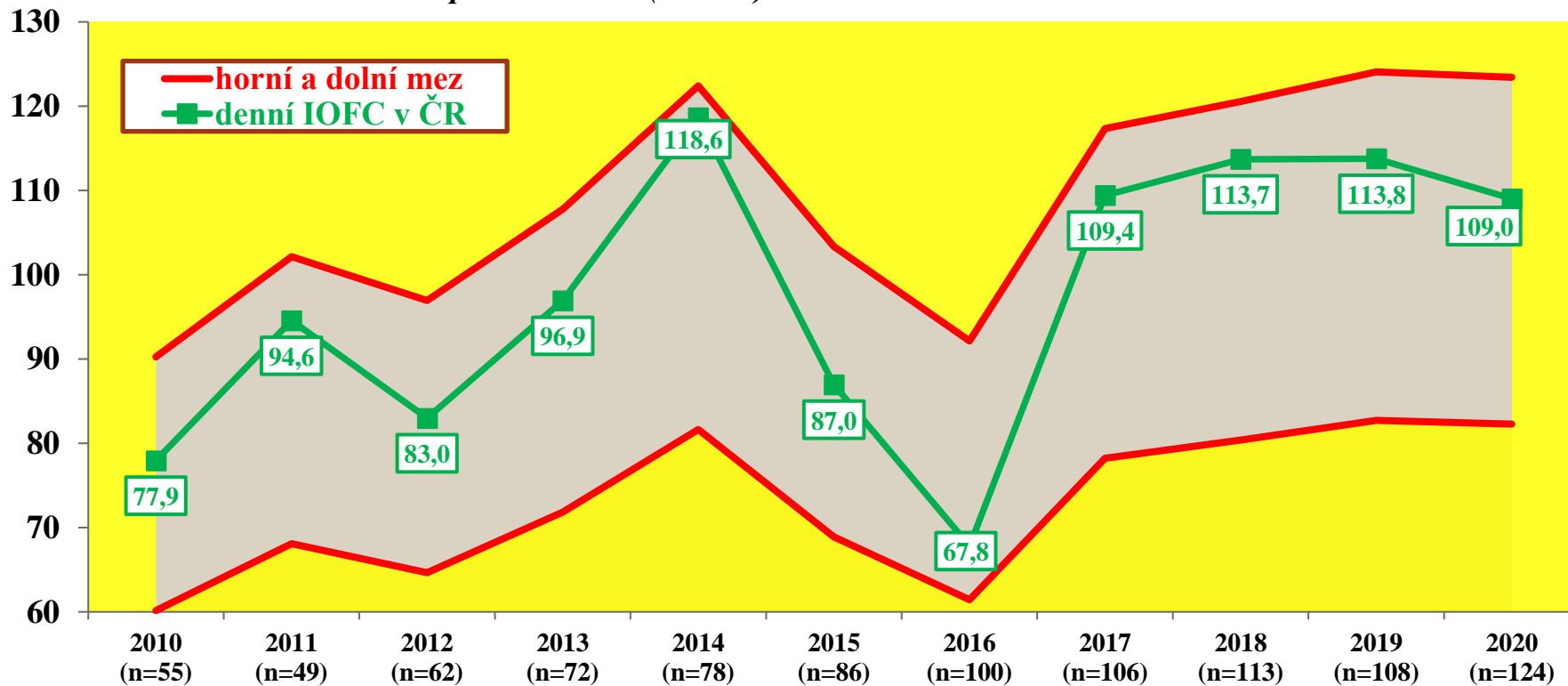
benchmarky pro dolní a horní IOFC, neboli rozmezí, ve kterém by se mělo IOFC v podniku pohybovat

IOFC nízké = denní příjmy za prodej mléka – (0,6 * denní příjmy za mléko)

IOFC vysoké = denní příjmy za prodej mléka – (0,4 * denní příjmy za mléko)

Pennsylvania State University (2009)

Meze a IOFC u souborů podniků v ČR (Kč/den)

FarmProfit

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

efektivní nástroj na kalkulaci ekonomických ukazatelů

- česká verze německého softwaru DB Plan (LfL)
- provozovatel a správce v ČR je VÚŽV, v. v. i.
- on-line ekonomický nástroj
- zdarma k dispozici na www.farmprofit.cz
- cílem je kalkulace ekonomických ukazatelů ve vlastním podniku
- 11 samostatných kalkulačních částí, zejména z oblasti ŽV
- doplňkové výpočty, výstup do PDF, nápověda k použití
- přednastaveny aktuální průměrné hodnoty
- Kalkulace chov dojených krav
  - Úplné náklady na krávu a rok/na litr mléka
  - Zisk na krávu a rok/na litr mléka
  - Bod zvratu ceny mléka

Chov zvířat
konvenční zemědělství

Chov skotu

Chov dojených krav
Výkrm býků
Krávy bez tržní
produkce mléka

Závěry

Tisková zpráva (MZe, leden 2021):

„Zemědělská produkce České republiky vzrostla loni o 1,5 miliardy korun, pomohly tomu příznivější klimatické podmínky a lepší sklizňové výnosy. Celkově se ve srovnání s předešlým rokem produkce zvýšila o 1 %, náklady stouply o 1,7 %“

Pramen: eAgri (2021)

- V ČR dle údajů od podniků v roce 2020 – růst nákladů na produkci mléka o **2 906 Kč** na krávu/rok a o **0,12 Kč** na l prodaného mléka (zejména krmiva a pracovní náklady).
- eAgri (2021): *„Zemědělství se v minulém roce muselo potýkat také s negativními dopady pandemie koronaviru, která měla vliv na pracovní síly v zemědělství i na ceny a odbyt zemědělských komodit.“*
- 2010 až 2020: cena mléka: **8,29 Kč/l** vs. náklady po odpočtu: **8,63 Kč/l**
- **Kolísání** nákupní ceny mléka způsobuje rozdílnost v rentabilitě.
- V ČR v rámci států EU **nadprůměrná dojivost** a **podprůměrná cena** mléka.
- Dlouhodobý trend **zvyšování nákladů na krávu a rok**. Bez odpovídajícího růstu úrovně tržeb však nebude dosaženo přiměřeného zisku, čímž se chov skotu z dlouhodobého pohledu dostane do **ekonomicky neudržitelné situace**.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Výzkumný ústav
živočišné výroby, v.v.i.

Ing. Jan Syruček, Ph.D.

Výzkumný ústav živočišné výroby v. v. i.

Chov skotu

Tel. +420 267 009 529

E-mail: syrucek.jan@vuzv.cz

Web: www.vuzv.cz